onē a fide ⁊ tua charitate [viuificabis nos] .ſ.
vita grē in pn̄ti ⁊ gl'ie in futuro [⁊ nomen tuū i
nuocabimus] ſcꝫ laudando ꝑpetue in celo. Do
mine deꝰ ꝟtutū] .i. āgeloꝝ [conuerte nos]
ſcꝫ ad te ꝑfecte diligendū ⁊ perſeuerandū [⁊ oſtē
de faciem tuam] ſcꝫ in celo ꝑ apertam viſionem
[⁊ ſalui erimus] ſcꝫ eternal'r. Nota ꝙ iſte ꝟſus
ter repetitur in hoc pſalmo: quia facies dei tripl'r
oſtendiť nobis ad ſalutem. Primo in ſtatu vie per
fidem. Secundo in celo ꝑ apertam viſionem. Ter-
tio in iudicio per reſurrectionem Amen.

Feria ſexta.

Pſalmus.lxxx

Exultate deo ad-
iutori nr̄o ⁊c̄. In h̄ pſalmo ꝓpheta
monet ad deū laudandū tota mē
te ⁊ totꝭ viribꝫ ꝓ ſuis bn̄ficiꝭs q̄ti-
nus ab eo pane vite eterne ⁊ melle dulcedinis di-
uine ſaturemur Et cum h̄ oñdit etiam ꝙ deus in-
gratitudinem mlťū deteſtať. Vn̄ in ꝑſona eccl'ie hor
tando fideles dī Exultate] ſcꝫ o ꝓpl'i [d̄o ad-
iutori nr̄o] ſcꝫ pleno corde grās agendo ꝓ eo ꝙ
adiuuat nos in omnibꝫ neceſſitatibꝫ ⁊ ꝑicul' [iu-
bilate deo iacob] .i. deo vero/q̄ dī deꝰ ipſiꝰ Ja-
cob: eoꝙ Jacob fecerat ipſi votum de ſpēali cultu
Gen̄.xxviij. Et iſte eſt deus chr̄ianoꝝ quem iacob
ꝓuidens venturū ꝑdixit ⁊ coluit. Vn̄ ait Gen̄.xlix.
Non auferetur ſceptrū de iuda donec veniat q̄ mittē-
dus eſt.i.chr̄s. Sumite pſalmū ⁊ date tym
panū: pſalteriū iocūdū cū cithara. Buc
cinate in neomenia] .i. ī nouilunio [tuba in
inſigni die ſolennitatꝭ vr̄e] Hec dī: qꝛ in ve.
teſt. laudes diuine non ſolū vocibꝫ/ſed etiam iſtru
mentis muſicꝭ decantabanť: ⁊ in omni nouilunio
fiebat feſtū ſolenne ad grās agendū ꝓ diuina gu-
bernatione ꝑ temporū mutationes: eo ꝙ in nouilu
nio cōiť apparet magꝭ mutatio tꝑis. Myſtice aūt
vel ſpūal'r ꝑ hec docemur deū laudare in feſtiuita
tibꝫ nr̄is. Primo q̄dem pſalmo decantando in of-
ficio diuino. Scd̄o tympano qđ ꝟcat mortificatio-
nē carnis q̄ fit in vigilia feſti ieiuniū ꝟuando: et ꝑ
ↄtritionem ac ↄfeſſionem pctōꝝ. Nam tympanū
fit de corio mortuoꝝ animaliū: Jđ ↄueniens ſigni
ficat mortificatiuā pn̄iam faciendā de opibꝫ mor
tuis.i. de mortalibꝫ pctīs. Tertio pſalterio iocun-
do.ſ. grāꝝ actionis in conſcientia pura cauēdo ab
omni peccato: talis enim ↄſcientia eſt iocunda: vt
dī Bernardus. Quarto debemꝰ deū laudare in fe
ſtis cū cithara dulcis orōnis ⁊ pietatis exhibende
proximis. Cithara enim dulciter ſonat ſex chordis
aptata: iđ ſignificat orōnē ⁊ ſex oꝑa miſcđie. Quin
to buccina .ſ. laudis in miſſis celebrandis ⁊ audiē-
dis: in q̄ nr̄e mentꝭ bucce replenť flatu ſpūſſcti ex
merito chr̄i in euchariſtia oblati. Sexto tuba p̄-
dicatiōis ꝟbū dei deuote audiēdo p̄cipue in feſto.
Et ſic ptꝫ. ſequiť: Quia p̄ceptū in iſrl'ē] .i. p̄-
ceptū eſt in ꝓpl'o dei ſctificare feſta Exo.xx. Sabba
ſctifices.ſ. p̄dictꝭ modis deū laudādo [⁊ iudiciū
deo iacob] ſcꝫ eſt facere puniēdo p̄cepti ſui trāſ-
greſſores. Teſtioniū in ioſeph poſuit illđ
cū exiret đ terra egypti: linguā quā n̄ no-
uerat audiuit. Diuertit ab oneribꝫ dorſū
eiꝰ manꝰ eiꝰ in cophino ꝟuierunt] Quare ſic
ſcꝑtura iſta loquiť de ioſeph/q̄ tamen in ꝓpria ꝑſo
na n̄ exiuit đ t'ra egypti: ſꝫ intrauit in terrā egypti
vbi linguā.ſ. egyptiacā quā non nouerat audiuit.
Nec legiť ioſeph onera portaſſe vel in cophino ſer
uiuiſſe: Sed ꝓpl's iſrl' exiuit đ terra egypti vbi g̃-
uia onera lapidum ad ↄſtruendū muros iuxͣ p̄ce-
ptum pharaonis portauit ī dorſo: ⁊ in cophino ſer
uiuit.ſ. lutum ꝓ lateribꝫ faciēdis in cophinis por-
tando. Vel ꝟꝫ Lyram: qꝛ compellebanť filij iſrl' ex-
portare feces đ ciuitatibꝫ inſtrumento facto tāq̄ꝫ
cophino. Et ꝓpť hoc dī đ ppl'o iſrl' ꝙ manus eiꝰ in
cophino ꝟuierunt. Dixꝫ g̃ eſt cur hec đ ioſeph dic̄
pſalmiſta: Sed ad h̄ rn̄r ꝟm Aug. ⁊ ↄcor. doc. ꝙ ꝑ
ioſeph h̄ deſignať ppl's dei q̄ in veteri teſtº. erat ip̄e
ppl's filioꝝ iſrael: ⁊ nunc in nouo teſt. ppl's dei eſt
ppl's chr̄ianus. Dic̄ g̃ pſalmiſta: Teſtimoniū. h̄ ē:
legem q̄ dī teſtimoniū eo ꝙ teſtimonio miracl'oꝝ
diuinoꝝ eſt confirmatū. Et h̄ teſtimoniū deus po
ſuit in ioſeph.i. in ppl'o dei deſignato ꝑ Joſeph: vt
ip̄a lex teſtificareť ip̄i popl'o dei q̄d eēt faciendum
⁊ q̄d cauendum. Hec lex ꝓ teſtimonio data: ē lex
vetus q̄ fuit data veteri ppl'o rudi: in q̄ figurabať
lex noua .ſ. euangelica q̄ data eſt popl'o dī chr̄iano
a chr̄o dn̄o. Quare aūt ppl's dei cui teſtimoniū le-
gis eſt datū đſigneť exp̄ſſius ꝑ ioſeph p̄ oībꝫ filijs
alijs ip̄iꝰ iſrl'. Nota ꝟm eundē Aug. ⁊ alios doc. ꝙ
h̄ eſt p̄mo ꝓpť ioſeph p̄ncipatū: qꝛ ip̄e fuit p̄nceps ī
egypto ſuꝑ oēs filios iſrl': ⁊ egyptios poſt Phara
onem: ac ꝑ eū factum ē vt iſrl' intraret egyptū: Jđ
ꝑ eum đſignať totus ppl's ab eiꝰ ꝓgenie deſcēdēs
q̄ poſtea exiuit đ terra egypti: Et cuiꝰ dorſū deꝰ ab
oneribꝫ diuertit ⁊c̄. Scd̄o h̄ ſibi approꝑauit p̄ ce-
teris in hoc pſalmo ſpūſſctūs ꝓpter eius ſanctita-
tis exemplū: quia in Joſeph habeť manifeſtū teſti
moniū .ſ. ꝙ homo ꝓ lege dei ꝟuanda debet ſe expo
nere ꝑiculo mortis: ſic̄ ⁊ ioſeph voluit ſubire carce
rem ⁊ vincula ac mortis ꝑicula ne cum vxore do-
mini ſui committeret adulterium Gen̄.xxxix. Ter
tio deniqꝫ hoc ſpūſſanctus voluit p̄cipue ꝓpť chr̄i
⁊ eius ppl'i myſteriū deſignandū ꝓpť qđ hoc dictū
eſt ſic in figura.ſ. qꝛ ſic̄ Joſeph venditus ⁊ carcera
tus in ppl'o gentili: tandem exaltatus ſaluauit taꝫ
filios iſrl' q̄ꝫ egyptios tempore famis. Sic chriſtꝰ
dn̄s a ſuis fr̄ibꝫ.ſ. iudeis traditus ⁊ martyriū paſ-
ſus: tandem gl'ia reſurrectionis exaltatus ſalua-

uit iudeos ⁊ gentiles in ſe credentes. Et ſic ppl'us
iſrl' p Joſeph deſignat⁹ cū exiret ꝺ terra egypti tūc
teſtimoniū.i.legē dei accepit in monte ſina: ⁊ tunc
linguā quam non nouerat audiuit. ħ eſt ignotam
hoib⁹ linguā quā inſonuit angelus dei ꝺ celo i da/
tionē leg̃ loq̄ndo audiēte cūcto ppl'o iſrl'. Sic po/
pulus chrian⁹ p ioſeph: ⁊ p filios iſrl' deſignat⁹ cū
exiret de egypto tenebroſe infidelitat̃ trāſiens per
mare.i.p aq̄s baptiſmi legem euangelicā accipiēs
linguas oīm nationū ignotas: p apl'os p̄dicando
ſonantes audiuit in p̄mitiua eccl'ia: q₂ oīm lingua
loq̄bant̃. Item ſic tūc dorſum ppl'i iſrl' diuertit ab
oneribꝫ ſuitut̃ in luto ⁊ latere ⁊ in cophino fecis:
Ita chr̃s liberauit ppl'm dei a ſuitute ſordidoꝝ et
fetidiſſimoꝝ pctōꝝ. Hec g̃ ꝺ ioſeph dicunt̃: q₂ ma
gis conueniūt figure myſterij chr̃i rōnibꝫ p̄dictis.
¶ Tandē pſal^ta^ loquit̃ in pſona dei redarguendo
ppl'm ꝺ ingr̃titudine/dicens ſic: In tribl'atiōe
.ſ. dure ſuitut̃ in egypto inuocaſti me ⁊ libera
ui te ⁊ exaudiui te in abſcondito tempe/
ſtat̃. Hoc eſt dū pharaone cū exercitu pſequen/
te q̄ſi ḡui tempeſtate ingruente: p̄ timore nō aude
bas in publico clamare coram egyptijs: ſed in abſ/
condito tempeſtat̃.i.tue āguſtie cordis exorabas
me p tua liberatione: tunc exaudiui te. ꝓbaui te
apꝺ aquam ꝯtradictionis ſcꝫ declarādo tu
am ingr̃titudinem ⁊ rebellionē dū apꝺ aquā ꝯdicti
onis offenderūt deū/non ſolū ppl's iſrl' ⁊ p̄ncipes:
ſedetiam Moyſes ⁊ aaron: vt ptꝫ Nu.xx.ca. ꝓpter
qꝺ illi non ſunt ingreſſi terram ꝓmiſſionis/ſꝫ filij
illoꝝ. Spūal'r in tribulatiōe ⁊ in abſcondito tem/
peſtat̃ de⁹ exaudit ppl'm chrianum ac libat qñ ꝺ q̄
cunqꝫ pſecutione ⁊ occulta tentatione clamantem
exaudit ⁊ eripit. Hunc etiam ꝓbat apꝺ aquā ꝯdi/
ctionis qñ ꝓbat pctōres quoſqꝫ in aq̄s lachryma/
rū/q̄ dicunt̃ aq̄ ꝯdictionis: eo q2 ml'ti in hac aqua
ſunt ꝯdicentes: q₂ ml'ti vere lachrymant̃ in ꝟa pe/
nitentia. Multi falſe non ꝟe flentes pctā/qm̄ no/
lunt abſtinere. Sequit̃ tandem diapſalma: quia
vtroſqꝫ alloquit̃ de⁹ di. Audi ppl's me⁹ ⁊ ꝯte
ſtabor te.i.ꝯ te ero teſt̃/ſic̄ ⁊ iudex iſrl' ſi au/
dier̃ me ſcꝫ obediendo p̄cept̃ meis nō erit i
te de⁹ recēs.i.nouus vl' denuo inuent⁹: ſic̄ int̃
idolatras ſolet fieri/ſed etern⁹ ⁊ ver⁹ neqꝫ ado
rabis deū alienū. Ego em̄ ſum dn̄s deus
tu⁹ q̄ eduxi te ꝺ terra egypti: dilata os tu/
um ⁊ implebo illꝺ ħ eſt: ſi dilatauer̃ os tuū
.ſ. petendo ꝟtutū dona ⁊ gr̃aꝝ/q̄ ſunt tibi vtilia
ad ſalutem: Ego implebo illꝺ dando petitionē tu/
am dū me recog̃uer̃ vt ꝺbes. Iſta q̄ppe dilatatio
oris nō aliud ꝑcat q̄ꝫ aptionem ad pl'ima petenda:
ſic̄ aues dilatant ora eſcas petendo. Et nō audi
uit ppl's me⁹ vocē meā ſcꝫ obediendo ⁊ iſrl'
nō intēdit mihi ⁊ ſic patꝫ ei⁹ ingr̃titudo p bn̄fi/
cijs dei. Et dimiſi eos ſcꝫ ꝓpt̃ ingr̃titudinē eo
rū ſubtrahēdo ab eis meā gr̃am a pctis conſeruā/
tem ſm deſideria cordis eoꝝ.i. ſm inclina
tionē fomit̃ in malū. ibūt i adinuētiōib⁹ ſu/
is.i.in pctis ⁊ erroribꝫ ab ipis inuent̃. Si ppl's
me⁹ audiſſꝫ me.ſ. obediēdo iſrl'.i. ppl's filio/
rū iſrl' ſi in vijs meis.i. p̄cept̃ ambulaſſꝫ
Pro nihilo forſitā inimicos eoꝝ hūiliaſ/
ſem.i. ad nihilū redegiſſem. Sꝫ q̄re addit/forſi
tan? Rñr ſm Ly. q2 non ꝓpt̃ mutabilitatē diuīe vo
luntat̃: nec ꝓpt̃ incertitudinem diuine ꝓmiſſiōis
q̄ ex pte ſui eſt infallibil' ⁊ imutabil': ſꝫ ꝓpt̃ ꝟtibili/
tatē hoīs ꝺ bono ad malū: ꝓpt̃ qꝺ freq̄nt̃ impedit̃
diuine ꝓmiſſionis effect⁹/q̄ eſt ſub ꝯditiōe: vicꝫ ſi
hō pſeueret in bono ⁊ ſup tribulātes eos mi
ſiſſem manū meā.i. affligēdo ⁊ inficiēdo/ſic̄
feci pharaoni. Inimici ꝟo dn̄i.i. pu̧erſi iudei q̄
deberent eē amici ex gr̃itudine bn̄ficioꝝ ei⁹ men
titi ſunt ei ſcꝫ non implēdo ꝓmiſſū q̄ ſe obliga/
uerūt di. Dia q̄ mādauit nob dn̄s faciem⁹ Exo.xx
iiij. ⁊ erit tp̄s eoꝝ in ſecl'a.i. tp̄s punitionis
pcti eoꝝ erit in et̃nū in futuro ſecl'o. Et cibauit
illos ex adipe frumēti.i. ꝺ pane facto ꝺ ſimi
la tritici.q.d. non obſtañ. ppl'i ingr̃titudine ⁊ offen/
ſione de⁹ miſicors introduxit ipm̄ ppl'm ad terrā
ꝓmiſſam vbi cibant̃ tritico abūdantiſſimo ⁊ de
petra melle ſaturauit eos. Hoc dr/ q₂ apes
mellificant in rupibꝫ petraꝝ terre ꝓmiſſionis vbi
mel colligit̃ a popl'o ad ſaturitatē. Vñ ⁊ terra illa
dr melle fluens. Exo.iij.ca. Myſtice ml'ti nūc chri
ſtianoꝝ ingr̃ti mentiunt̃: ꝓmiſſa q̄ fecerūt i bapti/
ſmo non implētes: ꝓpt̃ qꝺ ruunt in varia pctā dati
in ptātē diaboli. Miſicors tñ de⁹ cibat chrianum
ppl'm ex adipe frumenti in ſacr̃o eucharistie q̄ ſub
ſpecie panis ſumit̃ corp⁹ chr̃i. Et melle.i. ſapiā ma
nante ꝺ petra.i. chr̃o. Nā vt ait apl'us: Petra erat
chr̃s. Sapiā q̄ppe p̄matū dulcoris tāq̄ꝫ mel tenet
in eſcis cordis: vt ait hec Aug.

Pſalmus. lxxxi

Deus ſtetit in ſyna
goga ⁊c̄. In ħ pſalmo ꝓpħa monet nos
credere chr̃m deum ⁊ hoīem vt p ei⁹ fidem filij dei
⁊ dij nominemur ⁊ ſimus. Vñ dr: Deus ſcꝫ fa
ctus homo ſtetit in ſynagoga.i. in cōgrega/
tione. ⁊ dr a ſyn qꝺ eſt con ⁊ goge aggregatio de/
orum.i. iudicū: ſm illꝺ Exo.xxij. Ad deos vtriuſ
qꝫ cā pu̧enit: id eſt ad iudices/vel deorum .i. maio
rum iudeorum bonoꝝ ⁊ fidelium credētium/qui
dicunt̃ dij pticipatiue/ſm illud infra: Ego dixi dij
eſtis ⁊ filij excelſi omnes. Nā in ꝯuentu iudeoꝝ
ſtetit chriſtus in aſſumpta natura in medio āt
deos dijudicat ſcꝫ diſcernendo vtrum iuſte vl'
iniuſte iudicent: ⁊ diſcernendo bonos in ſe creden
tes a malis. Vſqꝫquo.i. q̄ꝫdiu iudicat̃ ini/
q̄tatem loquit̃ ꝯ iudices pu̧erſos: ⁊ ꝯ ꝯdicētes
legi ⁊ ꝓphis in ſcp̄tur̃ loquentibꝫ ꝺ chr̃o ⁊ faci-

es pctōꝝ ſumit] .i.pſonas maloꝝ accipit ī iu
dicio ⁊c. Iudicate egeno ⁊ pupillo] ſcꝫ in cā
iuſta [humilē ⁊ paupem iuſtificate] ſuā iu-
ſticiam declarando:⁊ ſic debebāt innocēti chr̄o ie
ſu iudei facere. Eripite paupeꝫ] ſcꝫ ꝯ calūnia
[⁊ egenū ꝯ manu] .i.ptāte oppmendi/ꝙ ꝑcaṫ ꝑ
manū [pctōꝝ liberate] q₂ h̄ iuſticie lex reqrit.
Neſcierunt neqꝫ intellexerūt] .ſ. talia face
re.ſ.iudei:non ꝗdem ꝓpṫ ignorantiam legꝭ/ſed ꝓpṫ
errorem electionis:q₂ ignorat omnis mal⁹:vt ha-
beṫ.iij.eth. Nam ſiꝗs etiaꝫ ex certa ſcia peccat:ig
norantiā hꝫ ex ꝑuerſa affectione iudicans illꝺ ma
lū ſibi valere [in tenebrꝭ ambulant] Hoc ad-
dit:q₂ ꝑuerſitas affectus inducṫ tenebrationē intel
lectus excecante malicia [mouebunṫ oīa fū
damenta terre] ſcꝫ in finali iudicio vbi oēs ter
renoꝝ amatores turbabūṫ. Hec myſtice ꝺ chr̄o ex
ponunṫ ſm Aug. ꝺ iudeis chr̄m occidentibꝫ ꝗ ini-
ꝗ ip̄m iudicauerunt tanꝗ̄ paupem ⁊ egenum ino
centem oppmeñ. ⁊ ad mortē exclamādo di. Cruci-
fige crucifige dū.ſ.iudicareṫ corā pilato: ⁊ h̄ feceꝛt
ad pſuaſum ꝑncipū iudeoꝝ/ꝗ ſi cognuiſſent nunꝗ̄
dūm glie crucifixiſſent. Vñ vſqꝫ mō in tenebris
ambulant erroꝝ ⁊ vicioꝝ. Proinde ſignū dans ꝓ-
pheta iudeis ipis ꝗ agnoſcant chr̄m /ꝺt:mouebūṫ
omnia fundamenta ťre: q₂ in chr̄i morte terra mo
ta ē ⁊ petre ſciſſe ſunt ⁊c. Subdit ꝗqꝫ ad credēdū
exhortando. Ego dixi dij eſtis:⁊ filij excel-
ſi oēs] acſi dicat: Ego dixi ⁊ dico ſi vultꝭ credere
in chr̄m ⁊ mādata dei cuſtodire:dij eſtꝭ ꝑticipatio-
ne grē:⁊ filij excelſi oēs.ſ.ꝑ adoptionē:q₂ chr̄s ado
ptauit oēs credentes in ſuos frēs: vt ait apl's:ꝙ in
filios di:ꝙ ſi filij ⁊ heredes ꝑ chr̄m: vt ptꝫ ad Ro.
viij. Vos aūt] ſcꝫ impij ꝗ non creditꝭ in chriſtū
[ſic homines moriemi] ſcilꝫ in pctis:acſi di.
vos increduli non eritis ſic dij viuentes vita eťna
ꝗ eſt hereditas chr̄i. Sed moriemi ſic homines ꝗ
demeruerūt mortē ꝓpṫ pctm̄ ita ꝙ eritꝭ filij mortꝭ
irrecupabil'r [⁊ ſic vn⁹ ꝺ principibꝫ cadetꝭ]
.i. ſic vnus ꝺ angel' ſupbientibꝫ.h̄ eſt demonibꝫ ca
detis in infernum reprobati eťnal'r. Surge de⁹
iudica terram] .i.tu chriſte de⁹ exurges ꝺ ſepul
cro ⁊ iudicab terram.i.terrenos hoīes tam iude-
os ꝗ te crucifixerunt ꝗ̄ oēs alios habitantes ī ter-
ra: [qm̄ tu hereditabis in omibꝫ gentibꝫ]
id ē oēs gentes ꝑ fidem veram accipies in tuā he-
reditatē vt poſſideas ꝑpetuo regno.

Pſalmus.lxxxij

Deus quis ſimilis
erit tibi ⁊c. In h̄ pſalmo ꝓpha monet iu
ſtos ad patientiā ⁊ docet orare ꝯ hoſtes
fideliū humil'r referendo coram ꝺo pſecutoꝝ neꝗ
tiam ⁊ deuote petens vindictā ſup hoc a deo: refe-
rēs exempla maloꝝ antiꝗtus a deo iuſte punitoꝝ
Vñ ē orō eccl'ie dicentꝭ. Deus quis ſimil' erit
tibi:] q.d.nulla creatura tibi equari pōt in maie
ſtate tua ꝗ ē infinita [ne taceas neqꝫ compe-
ſcaris deus] ſcꝫ a vindicta ꝯ malos ꝯtra te ⁊ tu-
os ſupbiētes. Qm̄ ecce inimici tui ſonueꝛt]
.i. ſonitū armoꝝ dederunt in exercitu/ vel ſonueꝛt
ꝯ te detraheñ. [⁊ ꝗ oderunt te extulerūt ca-
put] ſcꝫ ꝑ ſupbiam. Sup pplm̄ tuū] ſcꝫ chri-
ſtianū fidelē [malignauerūt cōſiliū] .i.mali-
gno animo ꝯſilium fecerunt [⁊ cogitabant ad
uerſus ſanctos tuos. Dixeꝛt venite ⁊ di-
ſpergamus eos ꝺ gente:⁊ non meōreṫ no
men iſrl' vltra] Sic ⁊ ꝯ nomen chr̄ianū tyran-
ni fecerunt vt delerent ꝺ terra in ꝑpetuū. Quo-
niam cogitauerunt vnanimiter:ſil' aduer
ſum te] .i.ꝯ tuam fidem [teſtamētū] .i.pactū
firmū [diſpoſuerūt] .i.ſtatuerunt ad diſꝑden-
dū [tabernacula idumeoꝝ ⁊ hiſmaelite.
Moab ⁊ agareni iebal ⁊ amon ⁊ amalech
alienigene] .ſ.gentes [cū habitantibꝫ tyꝝ]
Oēs iſte gentes fuerūt multū infeſte ⁊ moleſte fi-
lijs iſrl' eos pſequendo: ⁊ ꝑ iſtos ꝑcanṫ oēs impu-
gnantes eccl'iam ⁊ fidem chr̄i. Notandū tñ ꝙ per
iſta hebrea nomina deſignat ſpūal'r ſacra ſcꝑtura
varia genera maloꝝ ꝗ eccl'iam pſequunṫ Nam ta
bernacl'a idumeoꝝ (qꝺ interꝑtaṫ terrenoꝝ mltitu
do) ꝑcant eos qui ſola terrena ſapiunt: vt ſunt iu
dei. Hiſmaelite qꝺ interꝑtaṫ obediētes ſibi:ſigni
ficant falſos chr̄ianos ꝗ obediūt ſibi.i.ſue ſenſua-
litati in voluptatibꝫ. Moab qꝺ interꝑtaṫ ex patre
vel exlex:deſignat hos ꝗ ſunt ex pr̄e diabolo reijciē
tes legem ꝑceptoꝝ dei. Agareni qꝺ ſonat alieni ſi
gnificant hereticos ꝗ ſunt a corpe chr̄i alieni. Ie-
bal quod interꝑtaṫ vallis vana ſignificat hypocri
tas ꝗ vani ſunt tanꝗ̄ vacui a veritate ſanctitatis.
Amon qꝺ ſonat turbidus ꝑcat tyrannos ꝗ turbāt
plurimos. Amalech qꝺ interꝑtaṫ lingens terram
ſignificat ꝑlatos malos ꝗ ambiunt terrena.ſ.diui
tias: vt ſimoniam/ vl' honores/aut ꝑlationes ⁊ di
gnitates: iſti pſequunṫ eccl'aꝫ exemplo malo. Alie-
nigene ſunt philiſtei qꝺ interꝑtaṫ potione cadētes
⁊ ſignificat luxurioſos ꝗ iebriati fetore libidinis
cadunt in interitum. Habitantes tyrum/ qꝺ in-
terꝑtaṫ anguſtia :ſignificat omnes ꝑuerſos qui in
anguſtia iracundie habitantes pſequunṫ bonos:⁊
ſic ptꝫ. Sequiṫ: Etenim aſſur venit cū il'l]
.i.rex aſſyrioꝝ ꝑ quē ſignificaṫ diabol⁹ ꝗ opante il-
li pſequunṫ eccl'iam. Nā aſſur ſupbꝫ interꝑtaṫ et
elat⁹ :iō ꝑcat diabolū ꝗ eſt ſupbiſſim⁹ [facti ſūt
in adiutoriū filijs loth] qꝺ ſm Hiero. inter-
ꝑtaṫ declinans ⁊ vinct⁹ : idcirco ꝑcat oēs iniquos
declinantes a iuſticia ⁊ vinctos vinculis pctōrum
quos adiuuant ⁊ incitant diaboli ad pſeqndū ec-
cleſiam. Fac illis ſic madian ⁊ ſiſare ſic ia-
bin in torrente cyſon] Hic implorat vindictā
diuinam contra hoſtes / di. Tu deus fac omnibꝫ
hoſtibꝫ eccl'ie ſic feciſti Madian Siſare ⁊ Iabin

hoſtib⁹ iſrl' q̄s miracl'oſe debellaſti p barach ⁊ fi/
lios iſrl' in torrēte cyſon. vt p; Judic.iiij. Diſpe
rierūt i endor] nomē ē loci vbi fūt pſtrati [fa/
cti ſunt vt ſterc⁹ terre] ſc; q: cadauera eoꝝ i/
ſepulta cōputruerūt fetore nimio vt ſterc⁹ ſup trā
Pone principes eoꝝ] ſc; hoſtiū eccl'ie [ſicut
oreb ⁊ zeb: ⁊ zebee ⁊ ſalmana] ſc; q̄s etiā mi
raculoſe debellaſti p gedeonē Judic.vij. Omes
principes eoꝝ] ſc; depone [q̄ dixerūt: here
ditatē poſſideamus ſanctuariū dī] .i. ppl'z
ſctm̄ dei ⁊ eccl'iam. De⁹ me⁹ pone illos vt ro
tā] .i. inſtabiles ⁊ fugiētes ſic rota eſt volubil'/ vl'
vt rotā.i. in vnā ꝯgeriē ꝯſtrictā in īferno ſm dicta
Ricb'.in.iiij. [⁊ ſic ſtipulā an̄ faciē vēti] id
eſt vt cito diſpgant̄ ſic ſtipula oi vento circūfert̄.
Sic ignis q̄ cōburit ſiluā] ſc; vehementer ex
magna potentia [⁊ ſic flāma cōburens mō/
tes] ex ardoris vehementia. Maiorē eñ vim ha
bet ignis in monte vbi vent⁹ pl⁹ flare ſolet q̄z in ſil
ua poſita in valle: Jdoq; ſic dicens Pſal^ca. ſignifi
cat magnā pſecutionē reproboꝝ q̄ illis ſupueniet
in iudicio. Vn̄ ſequit̄: Ita pſequeris illos in
tempeſtate tua] .i. in iudicio qn̄ exurent̄ om̄es
ſilue ⁊ montes igne ꝯflagrationis: ⁊ omnes impij
tradēt̄ igni ppetuo [⁊ i ira tua turbabis eos]
id eſt in vindicta tue iuſticie turbab eos in gehen/
na. Imple facies eoꝝ ignominia] id eſt fac
eos erubeſcere d̄ pctis [⁊ q̄rent nomē tuū do/
mine] Hoc dicit de illis qui recognoſcētes chri/
ſtum ⁊ eius iudicia cōuertunt̄ vt ſint chriſtiani: et
ſic querunt nomen chriſti habere. Sed de obſtina
tis ſubdit̄: Erubeſcant ⁊ ꝯturbent̄ in ſecu
lū ſecl'i: ⁊ confundant̄ ⁊ pereant] ſc; in ani/
ma ⁊ corpore in gehenna. Et cognoſcāt] ſc; per
expientiam pene ſibi īflicte [q: nomē tibi dn̄s]
ſc; ſingularit̄ ⁊ antonomaſice: Jdq; nulli alteri ē
diuinitas attribuenda [tu ſolus altiſſimus i
omi terra] id eſt ſup omnes potentes terre: ⁊ ſu/
p oēm creaturam/ qui potens es conuerſis parce/
re ⁊ obſtinatos eternal'r damnare.

Pſalmus.lxxxiij

Quam dilecta ta/
bernacula tua ⁊c̄. In hoc pſalmo pphe/
ta docet nos ⁊ hortatur ad amorem ſupne beatitu
dinis vt eam ſup omnia concupiſcamus ⁊ qualit̄
ad eam pueniamus. Vn̄ ⁊ eccleſia pſalmū hunc le
gendum inſtituit pro p̄paratione ad miſſam: q̄n/
do.ſ. ab altari pign⁹ eterne beatitudinis ſumit̄.ſ.
ſacramentū euchariſtie vt canit eccl'ia. Dic̄ ḡ pphe
ta in perſona fidelium: Quā dilecta] .i. valde
amabilia ſunt mihi [tabernacula tua] ſc; cele/
ſtia/ dic̄ in plurali: quia vt chr̄s dic̄ Joan.xiiij. In
domo pr̄is mei manſiones multe ſunt/ pp̄ter di/
uerſos ſtatus btōꝝ ſm eoꝝ varia merita [dn̄e v/
tutū] .i. angeloꝝ [ꝯcupiſcit ⁊ defic̄ aīa mea
in atria dn̄i] .i. ꝯcupiſcit ſumme deſiderando i/
trare in atria tua celeſtia/ ⁊ deficit.i. languet p̄ de/
ſiderio intrandi aīa mea eo q̄ actu nō ingredit̄ i
ea ⁊c̄. Cor meū ⁊ caro mea: exultauerūt in
deū viuū] .i. de ſpe pueniēdi in deū in q̄ exultat
deuotiōis dulcore cor.i. aīa ⁊ caro: q: ex forti exul/
tatiōe redūdat a corde in carnē ⁊ ſenſus corpales
iocundatio: q: fortes mot⁹ aīe redūdant in corp⁹.
Vn̄ ex forti timore hoīes infrigidant̄ ⁊ paueſcūt: ⁊
ex ira rubeſcunt. Etenim paſſer inuenit ſibi
domū] ſcil; q̄rendo diligent̄ locum ad q̄eſcendū
[⁊ turtur vbi nidū reponat pullos ſuos]
q.d. Si ita irrōnabilia locum q̄etis ſue q̄runt: q̄n
to mag̃ hō capax rōnis debet q̄rere locum vbi per
petuo req̄eſcat. h̄ eſt eternam btītudinem in d̄o ad
quam fact⁹ ē hō. Vn̄ Aug. li. ꝯfeſ. Feciſti dn̄e cor
meū ad te: ⁊ iō inq̄etum eſt cor meū donec pueniat
ad te. Altaria tua dn̄e v̄tutū] .i. angelorum
[rex me⁹ ⁊ de⁹ me⁹] ſm Aug. cū dixiſſ;. Paſſer
inuenit ſibi domū ⁊ turtur nidū q̄ſi q̄ſiuiſſes quā
domū vel quē nidum intelligere deberes tibi q̄ren
dum p quiete eterna. Et rn̄det: Altaria tua dn̄e v/
tutum ⁊ domū tuam: q: Beati q̄ habitant i domo
tua ⁊c̄. Vn̄ ſm Lyrā h̄ altaria dei vocant̄ electoꝝ
diuerſa ꝯſortia ſm varia eoꝝ merita: q: in ill' offe/
runt̄ iugit̄ ſacrificia diuine laudis. pp̄t qd̄ etiā ſub
dit̄. Beati q̄ habitant in domo tua dn̄e]
ſc; celeſt̄ btītudīs [in ſecl'a ſecl'oꝝ laudabūt
te. Btūs vir cuius ē auxiliū abs te] Hic p
pheta oñdit qual'r homo ſupnam btītudinem va/
leat adipiſci/ di. Btūs vir.ſ. in ſpe q̄ eſt certa expe/
ctatio btītudinis cuius ē auxiliū abs te.i. a te deo
q.d. ad ſupnam btītudinem nemo p̄t attingere ni
ſi p tuum auxiliū ſpēale eo q̄ excedit facultatē cre/
ature. Et quō attingat̄/ ſequit̄ [aſcenſiōes i cor
de ſuo diſpoſuit] .i. gradus v̄tutum quib⁹ i ce
lū aſcendit̄ q̄s hō gr̄a dei illuminat⁹ in ſe diſpoſu
it: q: vſus liberiarbitrij cum dei gr̄a ad meritum
ꝯcurrit [in valle lachrymaꝝ] hoc eſt in ſtatu
pn̄tis vite miſere vbi lachrymandū eſt p peccatis
[in loco quem poſuit] .i. conſtituit.ſ. ip̄e de⁹
ad merendum vitam btām p lachrymationē: Ju/
xta illud Matth.v. Beati qui lugent: qm̄ ipſi cō
ſol'. Etenim bn̄dictionem] ſc; gr̄e ſue [dabit]
ſc; lugentib⁹ pro remiſſione culpe ⁊ dilatione cele/
ſtis beatitudinis [legiſlator] id eſt chr̄s lator le
gis euangelice [ibūt] ſc; tales [d̄ v̄tute in v̄tu
tem] ſc; ſemp pficiendo in augmento gr̄e: donec
pueniat ad dei viſionem btām. Vn̄ ſubdit̄ [vide
bit̄ deus deorum] id eſt ſanctoꝝ angeloꝝ ⁊ ele
ctorum q̄ dicunt̄ dij pticipatiue [in ſion] ſc; cele
ſti. de qua Heb.xij. Acceſſiſtis ad ſion montem et
ciuitatem dei viuentis hierl'm celeſtem ⁊ multorū
milium angeloꝝ frequentiam. Domine deus
virtutum] Hic orat pp̄heta in pſona anime fi/

delis aſſequi beatitudinem dicens: Domine deus
ꝟtutum.i.angeloꝝ⌊exaudi orationem meā⌋
ſcilꝫ ꝑducendo ad btitudinem⌊auribꝫ percipe
deus iacob. Protector noſter aſpice deꝰ⌋
ſcꝫ ad p̄ces meas acceptando eas⌊⁊ reſpice ī fa
ciem chriſti tui⌋ſcꝫ vt facias qđ peto ꝓpt́ chr̄i
tui dn̄i ieſu merita: qꝛ ex nobꝭ non meremur tantū
bonū eternū. Un̄ ⁊ eccl'ia in fine orōnum vt exau-
diat̄ nomen chr̄i appōnit di. Per dn̄m nr̄m ieſum
chr̄m ⁊ hmōi: qꝛ ꝑ meritū chr̄i orō hꝫ effectum ⁊c̄.
Quia melior ē dies vna in atrijs tuis⌋ſcꝫ
celeſtibꝫ⌊ſuꝑ milia⌋ſcꝫ dieꝝ bonoꝝ q̄ hr̄i poſſēt
in p̄n̄ti vita. Elegi abiectꝰ eſſe⌋id eſt in humi-
litate viuere ſine qua non ꝑuenit̄ in beatitudinem
Juxta illđ Luc̄.xviij. Quicunqꝫ non receperit re-
gnū velut paruulus non introibit in illđ⌊in do-
mo dei mei⌋id eſt in eccl'ia militante q̄ eſt do-
mus dei⌊magis q̄ꝫ habitare in tabernacu-
lis pctōꝝ⌋ſcꝫ abūdan̄ diuitijs ⁊ honoribꝫ huiꝰ
ſecl'i implicantibꝫ ad pctm̄ mortale. Quia miſe
ricordiam ⁊ ꝟitatē diligit deꝰ⌋.i. miſcd'iam
cū iuſticia tꝑata diligit.ſ. ad p̄mium btitudis re-
tribuendum⌊grām⌋ſcꝫ in p̄n̄ti⌊⁊ gl'iam⌋ſcꝫ in
futuro⌊dabit dominus⌋ſcꝫ iuſtꝭ. Non pri
uabit bonis⌋ſcꝫ celeſtibꝫ⌊eos qui ābulant ī
innocētia⌋ſcꝫ ꝑſeuerando⌊dn̄e deus ꝟtutū:
btūs homo q̄ ſperat in te⌋id eſt ſpe formata
charitate: ⁊ non in bonis tranſitorijs: quia talis ꝑ-
ueniet ad btitudinem.

Pſalmus. lxxxiiij.

BEnedixiſti dn̄e ter
ram ⁊c̄. In h̄ pſalmo ꝓpha monet vt ꝑ fi
dem ad chr̄m accedamꝰ q̄tinus bn̄dictionē eiꝰ me
reamur. Un̄ ⁊ eccl'ia in p̄ꝑatione miſſe hunc pſal-
mū legit ad ꝯſequendū bn̄dictionem/ dic̄ g̃: Be
nedixiſti dn̄e terram tuā⌋ ſcꝫ dando terrꝭ fi
liū tuum venientē in carne. Nam ſm̄ ꝙ dt̄ h̄ gloſ.
In ꝯdemnatiōe ade deus maledixit terre di. Ma
ledicta terra in oꝑe tuo Gen̄.iij. Jō ꝓpha ꝯuenien
ter in aduentu chr̄i p̄miſit grās agens ⁊ di. Bn̄di
xiſti dn̄e terram tuā.ſ.abolendo ꝑ aduentū tui fi-
lij illam p̄mā terre maledictionem ⁊ ꝯferendo tue
grē bn̄dictionem. Et declarans que ſit iſta benedi
ctio/ ſubdit:⌊auertiſti captiuitatem iacob⌋
Per filios iacob h̄ ſignificant̄ omnes iuſti in chri
ſtum credentes: ſicut ⁊ Luce.j.dicitur. Et regna-
bit in domo Jacob in eternum ⁊c̄. Nam captiui-
tas iacob.i.electoꝝ: q̄ tenebantur ſub ptāte diabo
li eſt auerſa per chriſtum qui liberauit omnes.
Redemiſti iniquitatem plebis tue: ope-
ruiſti om̄ia pctā eoꝝ⌋ſcꝫ ꝓpt́ q̄ captiuati tene-
bant̄ a diabolo. Mitigaſti oēm irā tuā: auer
tiſti ab ira indignatōis tue⌋ qꝛ ꝑ chr̄m genꝰ
humanū eſt recōciliatū đo patri. Conuerte nos
deꝰ ſalutarꝭ noſter⌋ vbi glo.dic̄.q̄ ꝓphetice di-
xit vt p̄terita: hic iā orat vt vere ſint futura ⁊ iple-
ant̄ Un̄ dicit Cōuerte nos.ſ.ad te cognoſcēdū ꝑ fi-
dē ⁊ amandū ꝑfecte deꝰ ſalutarꝭ noſter.i.ſaluatio-
nis nr̄e⌊⁊ auerte irā tuā a nobis⌋.ſ.quā icur
rimꝰ ex pctō Ade. Nūquid in eternū iraſce
ris nobis⌋q.d.nō.cum tibi ſit ꝓpriū parcere ⁊ mi
ſereri⌊aut extēdes irā tuā a gn̄atione in ge
neratione⌋ q.d.non.qꝛ placaberꝭ ꝑ ſatiſfactionē
chr̄i in eiꝰ paſſiōe ⁊ morte. Deus tu ꝯuerſus⌋
vicꝫ ad nos ꝑ bn̄dictā incarnationē tuā⌊viuifica
bis nos⌋.ſ.ꝑ grām tuā⌊⁊ plebs tua letabit̄ i
te⌋.ſ.ſperādo ſecure đ btitudine ꝯſeqn̄da. Oſ-
de nobis dn̄e miſcd'iam tuā ⁊ ſalutare tu-
um da nobis⌋ .i.filiū tuū ꝑ quē ſaluabis nos.
Audiā quid loquat̄ in me dn̄s⌋q.d. Non ſo
lum peto vt des eū nobis ad videndū ſed da etiā
ad audiendū q̇d loquat̄.i. eius doctrinā euangeli-
cam in me.ſ.oꝑe ꝑficiendo⌊q̄m loquetur pacē⌋
Hoc dicit. qꝛ chr̄i in doctrina ⁊ lex ꝯſiſtit p̄ncipali
ter ⁊ finalit̄ in pace.ſ. ſp̄uali habēda cū deo ⁊c̄. Un̄
nato chr̄o angeli cecinerūt Gl'ia altiſſimis deo.⁊ in
terra pax hoibꝫ. Et ſubdit.ꝙ loquet̄ pacēꝫ in plebē
ſuā q̄ntū ad cōem plebem iſrael.in chr̄m credentē.
Et ſuꝑ ſctōs ſuos⌋.ſ. q̄ntum ad maiores. vt-
pote apl'os ⁊ diſcipulos⌊⁊ in eos q̄ cōuertunt̄
ad cor⌋.i.veraci corde ꝯuertunt̄ ad chr̄m ex gen-
tibus. Veruntn̄ ꝓpe timentes eū⌋.ſ.timo-
re filiali⌊ſalutar̄ ipiꝰ⌋q.d. lꝫ chr̄s pacē locuturꝰ
eſt ſuꝑ om̄es q̄ ꝯuertunt̄ ad ipm̄. Veruntn̄ ꝓpe il-
los q̄ timēt eū filiali timore: legē eiꝰ ꝑfecte obſuan
do: eſt p̄ ceterꝭ ſaluatōis eius effectꝰ: puta ꝓpe bea-
tā virginē Mariā: Joſeph: ⁊ apl'os eius q̄ cū eo cō
uerſati magꝭ q̄ꝫ alij fuerūt illuminati de myſterio
incarnationis ⁊ redemptiōis humane tanq̄ꝫ ꝓpin-
quores⌊vt inhabitet gloria in terra noſtra⌋
.i. vt ſpēalius inhabitet gloria patris. hoc eſt. chr̄s
dn̄s in terra ꝓmiſſionis Juxta illud Jo.j. Verbū
caro factū eſt ⁊ habitauit in nobis. ⁊ vidimus glo
riam eius quaſi vnigeniti a patre ⁊c̄. Miſericor
dia ⁊ veritas obuiauerunt ſibi⌋ .i.ſimul cō-
uenerunt in aduentu chriſti. quia ex dei miſericor-
dia verbum aſſumpſit carnem ad cōplendā veri-
tatē ꝓmiſſionis facte patribus in veteri teſtamen-
to de incarnatione filij dei⌊iuſticia ⁊ pax oſcu-
late ſunt⌋ſcꝫ inuicem concordando quia iuſticie
dei chriſtus in paſſione ſatiſfecit. ⁊ ſic pacificauit ꝑ
ſuum ſanguinem que in celis ⁊ que in terris ſunt.
Col'.j. Veritas de terra orta eſt⌋ .i.chriſtus
de virgine natus eſt. Nam veritas eſt dei filiꝰ. Jo.
xiiij. Ego inquit ſum via veritas ⁊ vita. que dicitur
hic orta de terra ad ſignificandum eius ortum ex
virgine. quia ſicut illa que oriuntur de terra non
oriuntur ex commixtione maris ⁊ femine: Sic be-
ata virgo concepit et peperit chriſtum ſine virili
conſortio. Sicut etiam fuit predictum Eſaie. xiiij.

Aſcendet ſic̃ virgultū corā eo et ſic̃ radix de terra. Itē ca. vij. Ecce ỽgo ꝯcipiet ꝛ pariet filiū ⌊ꝛ iuſticia de celo ꝓſpexit⌋ .i. deus iuſtus diſpoſuit ḋ celo deſcendere filiū ſuū ad liberandū nos ꝑ viam iuſticie ſatiſfaciēdo ꝓ pctīs noſtris. Iuſtū em̄ fuit vt ſicut hō peccauerat ſic hō ſatiſfaceret ꝛc̃. Unde gloſ. exponit ſic. Ueritas .i. chr̄s de terra .i. de ỽgine natꝰ eſt. vt iuſticia de celo ꝓſpiceret. hoc eſt. dicere. vt hoīes iuſtificarent̃ a deo ꝛc̃. Etem̄ dn̄s dabit benignitatē⌋ .i. gratie ſue plenitudinem obumbrando ỽtute altiſſimi ỽginē ad fecundandum ⌊ꝛ terra noſtra⌋ .i. beata virgo intemerata ⌊dabit fructū ſuū⌋ pariendo chr̄m in ỽginitate vt dictū eſt ſupra. Iuſticia ante eū ambulabit⌋ Hoc cōmuniter exponit̃ de Joanne baptiſta p̄curſore chriſti q̄ dicit̃ iuſticia. eo ꝙ in ſe iuſtiſſimꝰ fuit. ꝛ qꝛ iuſticiā pnīe p̄dicauit. Et tūc chriſtꝰ ⌊ponet in via greſſus ſuos⌋ .ſ. veniendo in hunc mundū ꝛc̃. Sed pōt etiā exponi de ſpūali aduentu chriſti in mentē .ſ. ꝙ iuſticia vere pnīe ante chriſtū preibit in nobis. ꝛ tūc chr̄s ad nos venit. Unde Aug. Juſticia illa eſt q̄ eſt in ꝯfeſſione pctōꝝ. Ipſa p̄ma eſt hoīs iuſticia. vt punias te malū ꝛ facias te bonū. Quia ḡ ipſa eſt p̄ma hoīs iuſticia. ipa fit via deo: vt veniat ad te deus. Hec ille. ꝛ ſic pꝫ.

Pſalmus. lxxxv

Inclina domine aurem tuam ꝛc̃. In hoc pſalmo Dauid orat in perſona chriſti vt dicit gloſa cōmunis. ꝛ ſic nos orare monet ad deum vt a malo preſeruemur ꝛ in bono conſeruemur. Unde eccleſia etiā hunc pſalmū legendum inſtituit pro p̄paratione ad miſſam vt per ſacrificij eius veritatem a peccato p̄ſeruetur ꝛ in bono gratie conſeruet̃ ipſe celebrans. Dicit ergo in perſona chriſti ad patrem orando. Inclina dn̄e aurem tuam ꝛ exaudi me: qm̄ inops ꝛ pauper ſum ego⌋ .ſ. ex parte humanitatis aſſūpte que ex ſe nil habet niſi quod ex largitate diuinitatis acceperit. Cuſtodi animā meam⌋ ſcꝫ. vitā meam ab inſidijs malignoꝝ ⌊qm̄ ſanctus ſum⌋ .i. mundꝰ ab om̄i pctō ꝛ innocens in me. et mea etiā mēbra ſunt ſctificata in baptiſmo ꝛ pnīa. ⌊ſaluū fac ſeruū tuū deus meus ſperantē in te⌋ patet. Miſerere mei dn̄e qm̄ ad te clamaui tota die⌋ .i. ꝑſeuerant̃ ⌊letifica aīam ſerui tui⌋ .ſ. reſuſcitādo a mortuis eā q̄ in paſſiōe fuit mlt̄ꝭ amaritudinibꝫ repleta ⌊qm̄ ad te dn̄e aīam meā leuaui⌋ .ſ. in orōne ſpē ponēdo in te ſolo. Qm̄ tu dn̄e ſuauis ꝛ mitis. ꝛ multe miſcdīe om̄ibꝫ inuocātibꝫ te⌋ patet. Auribꝫ ꝑcipe orationē meā: ꝛ intende voci dep̄cationis mee⌋ patet. In die tribulationis⌋ .ſ. tp̄e paſſionis ⌊clamaui ad te: quia exaudiſti me⌋ ſcꝫ in alijs meis p̄teritꝭ p̄cibꝫ: vt pꝫ ḋ orōne quā fec̄ in reſuſcitatione lazari / qn̄ dixit: Tu ſemꝑ me audis ꝛc̃. Non ē ſilis tibi in dijs dn̄e: ꝛ nō eſt ſm̄ oꝑa tua⌋ q.d. tua ỽtus ꝛ potentia infinita excedit ỽtutem oīm incomꝑabilr̄: Jō potes me ꝓ tua voluntate liberare: ꝛ q̇cquid peto dare. Oēs gentes q̄ſcunqꝫ feciſti⌋ .i. ex omni gēte aliq̄ ⌊venient⌋ ſcꝫ ꝑ fidem ⌊ꝛ adorabunt coram te dn̄e⌋ Iſte ỽſus intelligi dꝫ ꝓphetice dictꝰ ꝓut hr̄ in glo. cōmuni: qꝛ h̄ dauid p̄nunciat ꝓphetice ꝙ eccl̄ia dei eēt vbiqꝫ dilatanda in fide chr̄i et cultu. Sequit̃ ⌊ꝛ gl̄ificabunt⌋ .i. gl̄ioſum p̄dicabunt .ſ. omnes gentes ⌊nomen tuum. Qm̄ magnus es tu⌋ ſcilꝫ cui nullus reſiſtere poteſt. ⌊ꝛ faciens mirabilia⌋ ſcilꝫ ꝑ apl̄os ꝛ p̄dicatores nominis tui ⌊tu es deus ſolus⌋ q.d. ꝑ miracula manifeſtabit̃ ꝙ tu ſolus es verus deus: ꝛ oēs alij dij gentiū non ſunt veri dij / ſed demonia. Deinde dauid orat in ꝑſona eccl̄ie ſiue mēbroꝝ chr̄i / dicens: Deduc me dn̄e in via tua⌋ .i. via iuſticie ſuando mandata tua ⌊ꝛ ingrediar in veritate tua⌋ ſcꝫ vlterius ꝓficiendo in ỽitate fidei tue de ỽtute in ỽtutem ⌊letet̃ cor meum⌋ ſcꝫ in ſpe repromiſſe tue remunerationis celeſtis ⌊vt timeat nomen tuum⌋ ſcꝫ timore filiali: ne labat̃ in pctm̄. Confitebor tibi dn̄e deꝰ meꝰ ī toto corde meo: ꝛ gl̄ificabo nomē tuū ī eternum⌋ pꝫ Quia miſcdia tua magna ē ſuꝑ me: ꝛ eruiſti animā meā ex īferno inferiori⌋ .i. de limbo inferni ꝑ chr̄m filiū tuū libaſti animā meam inq̄t eccl̄ia. h̄ eſt animas meoꝝ. Poteſt etiaꝫ intelligi ꝙ inq̄ꝫtum deus eruit animā a pctō mortali (ꝑ q̇ ḋmeruit damnari in inferno inferiori) ſic dr̄ ꝙ eruit ex inferno inferiori. Sic̃ ſiquis a morte quam ḋmeruit liberet̃: dr̄ a morte erutus. Deus iniqui inſurrexerunt ſuꝑ me⌋ Hoc dr̄ ꝓpha in ꝑſona tam chr̄i q̄ꝫ membroꝝ eius: qm̄ fideles chr̄i paſſi ſunt multas ꝑſecutiones. Et eſt ſenſus. O deus: iniq̄ .i. demones ꝛ eorum mēbra inſurrexerunt ſuꝑ me ⌊ꝛ ſynagoga potentiū⌋ id eſt iudeorum vel tyrannorum ⌊queſierūt animā meam⌋ id eſt vitam meam perdere ⌊ꝛ non propoſuerunt te in ꝯſpectu ſuo⌋ .i. n̄ timēte: nec curant tuam legem. Et tu domine deus miſerator ꝛ miſericors patiens ꝛ multe miſcdie ꝛ verax⌋ pꝫ. Reſpice in me et miſerere mei: da imperium⌋ .i. p̄tātem iudicij ⌊puero tuo⌋ id eſt mihi ſeruo tuo vel tibi obedienti ⌊ꝛ ſaluum fac⌋ ſcꝫ cito reſuſcitando ⌊filiū ancille tue⌋ .i. beate Marie ỽginis q̄ dixit: Ecce ancilla domini ꝛc̃. Fac mecū ſignum in bono⌋ id eſt imple in me ſignum Jone prophete videlicet reſuſcitando die tertia: Juxta quod chriſtus dixerat Matthei. xij. Signum non dabitur ei niſi ſignum Jone ꝓphete: Sicut enim fuit Jonas in ventre ceti ꝛc̃. ⌊vt videant⌋ id eſt cognoſcant ꝑ manifeſta miracula ⌊q̇ oderunt me⌋ .i.

iudei ⁊ alij pſeq̄ntes [⁊ ꝯfundant: qm̄ tu dn̄e adiuuiſti me] ſcȝ in certamine paſſionis [⁊ cōſolatus es me] in reſurrectione a mortuis. Hec aūt de membris chr̄i accipiendo intelligenda ſunt ſic. Da impium puero tuo.i.ſanctis tuis qui ſedebunt cum chr̄o ad iudicandum in fine mūdi: ⁊ ſic accipit̄ ſinglare ꝑ pl̄ali/⁊ ſaluū fac filium.i.filios ancille tue.i.eccl̄ie. Fac mecum ſignum in bono.ſ. in reſurrectiōe futura:qn̄ ꝑ gl̄iam corꝑis ⁊ aīe manifeſtabit̄ in eis vt⁹ dei/qm̄ tu dn̄e adiuuiſti me:⁊ ꝯſolat⁹ es me.ſ.btitudīs eterne remuneratiōe.

Pſalmus.lxxxvj.

Fundamenta eius

in montib⁹ ⁊c̄. In h̄ pſalmo ꝓpha ꝑnunciat de myſterio chr̄i ⁊ eccleſie ſm̄ ꝙ dicunt Hiero. Aug. ⁊ Caſſiod̄.⁊ monet toto corde aſpirare ad celeſtem hierl̄m in fide chr̄i. Vn̄ commendan̄. eccleſiam laudat eam Primo a fundament̄ d. Fundamenta eius.i.eccl̄ie. Nam vt glo. dic̄ ⁊ Aug̃. nil an̄ de ılla adhuc dixerat/ſed incipit: Fundamenta eius/non exp̄mendo cuius eius: vt intelligat̄ eius vicȝ qđ in ſpū vidit ⁊ corde voluebat:raptus q̄ppe extra ſe conſpexit in ſpū ciuitatem dei.hoc eſt eccleſiam militantem ⁊ triumphantem:⁊ eaȝ alijs narrare volens ꝓrupit in hec v̄ba: [Fundamenta eius] id eſt eccleſie/q̄ eſt ciuitas dei [in montibus ſanctis] h̄ eſt in chr̄o apoſtoliſq̄ȝ eius ⁊ ꝓphetis ſupra quorum doctrina fundat̄ eccleſia in fide chr̄i/iuxta illud Apoſtoli. Superedificati ſupra fundamentum apoſtoloꝝ ⁊ prophetarum ipo ſummo angulari lapide chr̄o Jeſu ⁊c̄. Nam hi dicuntur montes ſancti propter altitudinem virtutum ⁊ ſanctitat̄ [Diligit dominus portas ſion ſuper omnia tabernacula iacob] In his v̄bis aperit cuius eius. Quaſi enim homines premiſſa verba audientes queſiuiſſent. Cuius fundamenta dixiſſet? Et reſpondet:ſion quod eccleſiam ſignificat. Et paulopoſt dicit:glorioſa dicta ſunt đ te ciuitas dei: Ex quib⁹ apit ꝙ loquitur de eccleſia que dr̄ ſion/quod interpretat̄ ſpeculatio: quia per fidem ſpeculatur deum. Et dicitur etiam ciuitas hieruſalem/quod interpretatur viſio pacis:qr̄ eterna pace videbit deum deorum in ſion patrie celeſtis. Hanc itaq̄ȝ ciuitatem vel ſion.i.eccleſiam propheta commendans ſecundo a portis/dic̄: Diligit dominus portas ſion.i.eccleſie ſacramenta/ꝑ q̄ ſicut ꝑ portas fit ingreſſus in eccleſiā: cuius p̄ma ianua eſt baptiſmus: ⁊ ſic de alijs que diligit deus approbando ſuꝑ omnia tabernacula iacob id eſt ſuꝑ omnia figuratiua ⁊ cerimonialia cultus veteris legis que fiebant in pluribus tabernaculis Jacob:id eſt filiorum iſrael qui vocabat̄ iacob. Primo quidem in tabernaculo a Moyſe facto Exodi.xxvj. Sc̄d̄o in tabernaculo a Dauid facto .ij. Regū. vj. Tertio in templo Salomonis .iij. Regū.vj.⁊c̄. [Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei] Hic iam tertio cōmendat eccleſiam de celebritate fame d. Glorioſa dicta ſunt ſcȝ in vete. ⁊ nouo teſtament̄ in quib⁹ glorioſe cōmendat̄ eccleſia. De te inquit ciuitas dei. Nam ciuitas dicit̄ q̄ſi ciuiū vnitas. In eccl̄ia v̄o de oīb⁹ nationib⁹ vniunt̄ hoīes ꝑ fidē ⁊ charitatē chriſti.⁊ ſic efficiuntur ciues celeſtes Ephe.ij. Eſtis ciues ſctōꝝ ⁊ domeſtici dei. [Memor ero raab ⁊ babylonis: ſcientium me] Hic quarto cōmendat eccleſiaȝ a multitudine ciuiuȝ cū in ꝑſona chr̄i ait Memor ero raab. Raab hic ſm̄ Hebreos ⁊ Hieronymū ſignificat gentē egypti. nec eſt ꝓpriū nomē illi⁹ mulieris de qua habet̄ Joſue.ij. ꝙ recepit exploratores ⁊c̄.ſed eſt appellatiuū nomē ſcans gentē egypti que cōuerſa fuit ad chriſtū. ⁊ ſic hui⁹ v̄ſus eſt ſenſus. Memor ero raab ⁊ babylonis ſcientiū me ſcȝ ꝑ fidei cognitionē. q.d. Memor ero nō tm̄ populi iudeoꝝ ſed etiam gentilium ꝑ raab ⁊ babylonē deſignatoꝝ vt me ſciant ꝑ fidem cōuerſi ad me per p̄dicationem apl̄oꝝ quib⁹ precepit chriſtus vbiq̄ȝ ꝑ mundū predicare Marci vltimo. Euntes in mūdum vniuerſuȝ p̄dicate euangeliū oīmi creature. ⁊ ſic dicit. ꝙ memor ero.ſ.p̄cipiendo vt vocent̄ ad fidem oīes gentes. [Ecce alienigene ⁊ tyrus ⁊ ppl̄us ethiopū hi fuerūt illic] .i.aliqui ex iſtis recepti ſunt in eccl̄ia que eſt ciuitas dei. Hic aūt noīantur aliqui populi circa terram iude habitantes: qui per predicationem apoſtolorum cōuerſi ſunt ad fidem pro magna parte.⁊ per hos deſignantur omnes alie gentes per orbem credentes [Nunquid ſion dicet homo: et homo nat⁹ eſt in ea] Hic quinto eccleſiam cōmendat a fundatore mirabilis dignitatis.ſ.chr̄o: qui eſt verus deus ⁊ homo. Et dicit. Nūquid ſion.i.ipſi ſion.ita ꝙ ly ſion hic eſt datiui caſus. vt patet ꝑ tranſlationem Hieronymi.⁊ in hebreo.vbi habetur: ad ſion dicetur ⁊c̄. Et ſm̄ tranſlationem ſeptuaginta interpretum ponitur ſic littera. Mater ſion dicȝ homo ⁊ homo factus eſt in ea ⁊c̄. quam ſequitur Auguſtinus. ad cuius intellectum (quia hec locutio eſt obſcura) videnduȝ eſt vt ait Auguſtin⁹. Quis eſt iſte homo qui dicit. ⁊ cui ſion dicit. ⁊ de qua matre dicit. Eſt autem homo iſte dominus Jeſus qui natus eſt in ea matre que eſt virgo Maria. Et eſt ciuitas dei pre alijs fidelibus. quia eſt nobiliſſimuȝ membrum eccleſie. Et dicit. homo natus eſt in ea. non dicit: ex ea. ad ſignificandum ꝙ chriſtus ab inſtanti conceptionis fuit in vtero matris homo perfectus: virtutibus ⁊ ſcientijs. licet non ſm̄ quātitatem corporis [et ipſe fundauit eam altiſſimus] Hoc eſt dicere. dum homo in ea natus eſt altiſſimus deus qui fundauit eam ciuitatem. id eſt. matrem ſuam in qua habitauit. Sed adhuc queris Cui ſion dicit? Reſpondet̄ ſm̄ Augu.

⁊ om̄es doct. ꝙ ſion ſpirituali.i.eccleſie que dicitur ſion vt ſup̄ dictū eſt. Quid autē dicit iſte homo ſcʒ Jeſus. Sion.i.eccl'ie. Rn̄det hic ꝓpheta di. Mater.ſ.eſt tibi.patrem habebas miſericordiaꝝ. deuʒ accipe ⁊ matrē miſericordie reginaʒ.ſcʒ Mariam. O ſion.o eccleſia. Ecce mater tua Que eſt mater mea natalis: volo vt ſit tua mater ſpūalis. Sed quia iudeus ꝑfidus nullo modo vult hoc credere ꝙ ipſa ſit mater dei ⁊ hominis: Jdeoqʒ ẜm hoc dicit tranſlatio noſtra. Nunquid ſion dicet homo.i. nunquid ipſi ſion.i. ſynagoge iudeoꝝ dicet homo. quicunqʒ p̄dicator vel doctor vt ad credendū poſſit inducere ſion. hoc eſt.ſynagogaʒ iudeoꝝ: cuius cultus erat in templo fundato in ſion monte materiali. Nunquid dicet iſtam veritatē mirabilem vt credat eam: q.d. non. Nam ꝓpl'us iudeorum neqʒ chriſto hoc dicenti. neqʒ apl'is aut alijs p̄dicatoribus credere vllo modo voluit hanc veritatē. vicʒ. homo chriſtus natus eſt in ea ciuitate ſcilʒ virgine Maria. Et ipſe qui natus eſt in ea chriſtus: eſt ille altiſſimus deus qui fundauit ⁊ creauit eam. ꝓpter quod populus iudeoꝝ damnat̄. Sed vnde ſcitur ⁊ confirmatur infallibiliter ſic eſſe. ſubdit ꝓpheta. **Dominus narrabit in ſcripturis populorum** .i. dominus deus qui non poteſt fallere nec falli cum ſit prima veritas: ipſe narrabit hanc veritatem ⁊ narrari faciet in ſcp̄turis populoꝝ.i. in lege ⁊ ꝓphetis que ſunt ſcp̄ture ad populoꝝ vtilitatem **⁊ principum hoꝝ qui fuerunt in ea** ſcʒ ciuitate. hoc eſt. in eccleſia.i. in ſcp̄turis apoſtoloꝝ ac euangeliſtarū: qui ſunt principes eccl'ie poſt chriſtū. Et ipſi hanc veritatem ſcripſerunt in euangelijs ⁊ epiſtolis ſuis ⁊c. **Sicut letantiū oīm habitatio eſt in te** Hic ſexto propheta cōmendat eccleſiam a ſtatu ſupne beatitudinis ad quā ꝑueniunt eius filij di. Sicut letantiū omniū habitatio eſt in te.ſ.o ciuitas dei eccleſia.i.omnes qui in te habitant letabunt̄ vere in ſtatu triūphantis eccleſie. hoc eſt.in patria. vbi erit talis ⁊ tanta leticia ꝙ nō poteſt exprimi. Etſi in p̄nti eccl'ie filij affligātur tn̄ in futuro gaudebunt ſine fine.

Pſalmus.lxxxvij.

Domine deus ſalutis mee ⁊c. In h̄ pſalmo ꝓpheta ꝓuidēs paſſionē chriſti monet ad eius imitationē ẜm ꝙ dicunt Aug⁹. ⁊ Hiero. ac glo. Unde in ꝑſona chriſti orās ad patrē dt. **Domine deus ſalutꝭ mee** .i. ꝯſeruationis mee ab omni peccato: vel ſalutis ꝑ me dande hominibꝫ. **In die clamaui** .ſ.in cruce di. Deus de⁹ meus vt quid dereliquiſti me **Et nocte coram te** ſcilʒ orando Pater ſi poſſibile eſt tranſfer a me calicem. **Intret in conſpectu tuo ōrō mea: inclina aurem tuam ad precem meam** pater. **Quia repleta eſt mal'ꝭ** .i. doloribꝫ ⁊ anxietatibꝫ **anima mea** qꝛ triſtis fuit anima chr̄i vſqʒ ad mortem. Matthei. xxvij. **Et vita mea in infernum appropinquit** .i.ad mortem tradita ē: ꝑ quam in limbū deſcēdā. **Extimatus ſum cum deſcendentibꝫ in lacum** .i. deputatus ſum cū latronibꝫ q̄ habēt deſcendere in infernum ꝓ demeritꝭ. Nam iudei extimauerūt chr̄m tanq̄ pctōrem ⁊c. **factus ſum ſic̄ homo ſine adiutorio inter mortuos liber** .i. extimat⁹ ſum ꝙ ſim fact⁹ ſic̄ hō pctōr a te deo derelictus ⁊ ꝑ mortē in infernū deſcenſur⁹ cuʒ alijs pctōribꝫ: cū ſim int̄ mortuos liber a coactōe: ita ꝙ non tenebor a morte in penis ſic̄ alij q̄ in peccatis ſunt mortui: eo ꝙ ſum liber ab omni pctō libera voluntate vadens ad mortem ꝓ ſalute hoīm **Sic̄ vulnerati dormientes in ſepulcris** .i.extimatus ſum etiam a iudeis ſic̄ alij vulnerati dormientes.i.interfecti vulnere in ſepulcrꝭ ꝓiecti. **quoꝝ non es memor amplius** .ſ.ad redimendū ex inferno eo ꝙ ꝑpetuo damnati ſunt ꝓ ſceleribꝫ **⁊ ipſi de manu tua repulſi ſunt** id ē de manu tue ꝓtectionis ſunt alienati / qꝛ ſemꝑ puniunt̄ ⁊c̄. **Poſuerunt me in lacu inferiori in tenebroſis ⁊ in vmbra mortis** quia duʒ chriſtum occiderunt anima eius deſcendit in limbū inferni vbi ſunt tenebre ⁊ vmbra mortis. Umbram mortis dic̄/ non ip̄am mortem: qꝛ in limbo ſanctoꝝ patrum non erat mors culpe vel gehenne eternalis: ſed ſil'itudo vel q̄dam caligo mortꝭ ad tempus: ſed in inferno damnatoꝝ habet̄ mors eterna. **Sup̄ me confirmatus ē furor tuus** .i. vindicta tue iuſticie ſeuiens multis penis in genus humanū/ ſuꝑ me ē ꝯfirmatus: vicʒ vt ego patiar ꝓ pctīs hominū ⁊ penam ſoluam **⁊ oēs fluctus tuos** .i.omnes paſſiones q̄s in ꝓphis tu p̄nunciari feciſti **induxiſti ſuꝑ me. Longe feciſti notos meos a me** .i.apl'os ⁊ oēs diſcipulos / q̄ relicto chr̄o omnes fugerunt **poſuerunt me** ſcʒ iudei **abominationē ſibi** ſcʒ in tantū vt nomen meū nollent audire ⁊c̄. **Traditus ſum** ſcʒ a ꝓditore diſcipulo in mortem ⁊ a iudeis traditus ſum gētibꝫ **⁊ non egrediebar** .ſ.ad vindicandū potentia deitatꝭ. Uel ſic: de cuſtodia Pilati vt reus recluſus non egrediebar cū poſſeʒ: neqʒ egrediebar fugiendo a loco vel ciuitate vbi ſciebam me morti tradendum/ ſed voluntarie ire volui in hieruſalem ⁊ locum vbi ſciebam me fore captiuandum **oculi mei langueruʒt pre inopia** Hoc Auguſtinus exponit de apoſtolis/ q̄ ſunt oculi eccleſie chriſti ducentes eam de tenebrꝭ mortis ad lumen veritatis. hi languerunt dubitando de chriſto/ pre inopia intelligentie ſcripturaꝝ: qꝛ omnes ſcandalū paſſi ſunt ⁊c̄. Sed p̄t etiam exponi d̄ ocul' chr̄i materialibꝫ: qꝛ afflictio mētis ⁊ corꝑis magꝭ appet in ocul'. Et v̄iſimile eſt ꝙ

in paſſione tam acerba defecerũt aliq̃ntulũ oculi ei⁹ caligantes p̄ inopia.i.p̄ defectu v̄tutis naturalis ex acerbitate paſſionis ꝛ fortis lachrymatiõis: ſicꝫ videm⁹ in alijs q̃ ad acerbam mortē ducunt calıgare ocul' p̄ timore ꝛ meſticia ꝛc. Clamaui ad te dñe ſcꝫ in crucis paſſione d. Pr̄ in man⁹ tuas cõmendo ſpm̄ meũ ꝛc. Tota die expãdi man⁹ meas ad te ſcꝫ extenſus in cruce pendens ad te placandum generi hũano/ vl' expandi ad te man⁹ orando: Pr̄ ignoſce illis ꝛc. Nũq̇d mortuis id eſt in pctõ mortali obſtinatis facies mirabilia q.d.non: q2 miracula facta tpe paſſionis chriſti ꝙ ſol obſcuratus eſt: petre sciſſe ſunt: ꝛ monumenta apta ſunt: terra mota ē: velũ templi ſciſſuꝫ eſt ꝛc. Hec non ſunt facta ad credulitatem obſtinatoꝝ iudeoꝝ eoꝝ credere noluerunt: ſed in pctõ ſuo mortui ſunt. Sed facta ſunt ad fidem credentium q̃ dixerunt: Vere fili⁹ dei erat iſte aut medici ſuſcitabunt ſcꝫ mortuos ꝛ illi ↄfitebũtur tibi q. d. non: q2 non ſe extendit ad h̄ ars medicoꝝ. Item p medicos etiam p̄nt intelligi apl'i et p̄dicatores qui ſunt medici ſp̄uales/ac ſi di. Nunq̇d apl'i vel alij predicatores ſuſcitabunt ſcribas ꝛ phariſeos iudeoꝝ mortuos pctõ infidelitatis: vt cõfiteant tibi chřo credendo ꝛ laudando te.q. d.non. q2 ſunt obſtinati. Nunq̇d narrabit aliq̇s in ſepulcro miſcđiam tuam .i. nunq̇d aliq̇s p⁹ mortem ↄuertet ad chřm credendũ meritorie: vt ſic narret miſcđiaꝫ ſuã circa ſe factam in h̄ ꝙ reuocat a pena ad gr̄am Ꝟ veritatem tuam .i. tue fidei.ſ.narrabit meritorie in p̄ditione .i. poſtq̃ fuerit in p̄ditione infernal' damnationis .q.di.neq̃q̃: q2 vt dicit Damaſ. Hoc facit hominibꝫ mors q̇d angelis caſus. Quia in inferno nl'la ē redemptio ꝛc. Nunq̇d cognoſcent in tenebris id eſt in obſtinatis peccatoribus mirabilia tua ſcꝫ ad credendum.q.d. nõ: quia hoc impedit eoꝝ malicia ꝛ iuſticia tua in terra obliuionis id ē in inferno vbi deus oblitus eſt eoꝝ ad miſerandũ: ꝛ ipſi qui ibi ſunt poſiti obliti ſunt dei: nec vnq̃ volunt eius iuſticiam/ ſed blaſphemant deum ſemper: ꝛ ſic p̄dicta exponunt negatiue.q.d. non. Et ego ad te dñe clamaui .ſ. vt me reſuſcitares ꝛ mane oratio mea p̄ueniet te ſcꝫ vt clarifices me matutina reſurrectõe accelerando. Vt quid dñe repellis orõnem meã: auertis faciem tuam a me .ſ. non exaudiẽdo me orantẽ vt trãſiret calix paſſiõis a me ꝛc. Cum p tui obedientia Pauper ſum ſcꝫ factus in aſſumpta carne nõ habens ſolatiũ vel auxiliũ ꝛ in laboribꝫ a iuuentute mea ſcꝫ laborioſam ꝛ duram vitã agẽdo ꝛ p̄dicando diſcurrens p ciuitates ꝛc. Exaltatus aũt ſcꝫ in cruce humiliatus ſum ſcꝫ in ſepulcro ꝛ ↄturbatus ſcꝫ in acerba morte ꝛc. In me tranſierunt ire tue .i. afflictiones q̃s tu voluiſti me pati pro peccatis hoĩm quibꝫ ſuſtirat⁹ ꝛ terrores tui ↄturbauerunt me .i. terribiles pene cõminatõis tue hoĩbꝫ ꝓpter pctã eoꝝ diſpoſite: ↄturbauerũt me.i. infirmitatẽ carnis mee ſuſcipiẽdo in me penas eis debitas ad ſatiſfaciendũ. q2 iminente paſſiõe cepit chřs pauere ꝛ tedere ꝛc. Circũdederũt me .ſ. iudei ſicut aq .i. fluctus grauiũ p̄ſecutionũ tota die ſcꝫ paraſceue. a mane em̄ vſq3 ad veſpam p ei⁹ interitu laborabãt circũdedert me ſil' .i. vnanimit' phariſei cũ ſacerdotibꝫ. pilatus cũ p̄ncipibꝫ ꝛ ꝑl'is iudeoꝝ. Elongaſti a me amicũ ꝛ primũ .i. apl'os ꝛ cognatos ꝛ notos meos a miſeria .ſ. mea ſubleuãdo: elongaſti ita vt nullus mihi auxiliũ ꝛ ↄſolationem facere poſſet in tali miſeria mortis acerbe mihi illate. Et ſic patet noſtra inſtructio vt in aduerſis ſimus patientes exemplo chriſti.

Pſalmus.lxxxviij

Miſericordias domini ꝛc. In h̄ pſalmo ꝓpha monet ſpeꝫ in deo ponere in fide chriſti. Et deum laudare: ac p eius beneficijs gratias agere. Dicit ergo ꝓpha. Miſcđias dñi in eternũ cantabo Sed q̃re dicit in plurali miſericordias cũ in deo ſit vna miſericordia ſicut ꝛ vna voluntas? Rñdet ſm doct. ꝙ ideo. quia illa vnica dei miſericordia multos habet effectus ſcilicꝫ illuminatio: remiſſio: iuſtificatio: glorificatio ꝛc. Hec ergo beneficia miſcđie dei in eternũ cantabo. ſcꝫ hic vſq3 ad mortem. ꝛ in futuro ꝑpetuo gr̄as agendo ꝛ deum laudando in celo ꝛc. In generatione ꝛ gñationem: annũciabo veritatem tuam in ore meo hoc eſt. in generatione iudeoꝝ ꝛ generatione gentium p̄dicãdo chriſtum qui eſt veritas. ꝛ eius fidem. Qm̄ dixiſti .i. ordinaſti In eternũ miſcđia edificabitur in celis hoc eſt. in angelis celeſtibꝫ. q2 per dei miſcđiaꝫ reparatur ruina angeloꝝ p chriſtũ. P̄parabit veritas tua in eis .i. veritas promiſſionis tue qua ꝓmiſiſti in ſcripturis hoĩes ad reparationeꝫ ruine angeloꝝ aſſumi implebit. Item dixiſti. Diſpoſui teſtamentũ id eſt. legem ſeruandam electis meis .i. filijs iſrael quos elegi in populũ peculiarẽ Iuraui Dauid ſeruo meo: vſq3 in eternũ preparabo ſemen tuum .i. non deficiet generatio de ſemine tuo vſq3 ad chriſtum qui regnabit in eternũ. Et edificabo in generatione ꝛ gñationem ſedem tuã id eſt regnum tuum cõtinuabo in chriſtum ex te naſcituro in omnẽ generationẽ futurã. Confitebuntur celi .i. apoſtoli qui erant celeſtis cõuerſationis mirabilia tua dñe .ſ. que feciſti in redẽptione generis hũani etem v̄itatẽ tuã .ſ. tue fidei ꝛ ꝓmiſſionis de chřo facte in eccleſia ſanctoꝝ id eſt catholica. ſcilicꝫ cõfitebunt p̄dicando. Qm̄ q̇s in nubibꝫ .i. ꝓphetis ꝛ apl'is

ac alijs ſanctis qui dicuntur nubes frequenter in
ſcripturis. quia ꝑ ſpūſſancti gratiā a terrenis eleuati
ex eis fluxit pluuia ſacre doctrine. In iſtis nubib᷒
quis ⌊equabitur dño⌋ ſcꝫ chriſto in potentia et
ſanctitate: q.d. nullus ⌊aut ſilis erit deo⌋ .i. dī
filio chriſto ⌊in filijs dei⌋ .i. in angelis ⁊ omnib᷒
ſanctis qui ſunt filij adoptiui q.d. nullus. qꝛ omēs
excedit chriſtus improportionabilit̄. Unð ſubdit.
⌊Deus⌋ .ſ. ipſe chr̄s eſt ⌊qui glificat̄⌋ .i. glorioſus
ꝑdicat̄ ⌊in concilio ſctoꝝ⌋ .i. in collegio angelo
rū ⁊ hoīm ſanctoꝝ ⌊magnus⌋ ſcꝫ ptāte vtpote in
finite virtut̄ ⌊⁊ terribilis⌋ .i. metuendus in iu/
dicio ⁊ reuerend᷒ ⌊ſup omēs q̄ in circūitu ei᷒
ſunt⌋ .i. ei aſſiſtūt. hoc eſt. ſup omēs angelos ⁊ ſan
ctos. ⌊Dñe deus virtutū⌋ .i. angeloꝝ ⌊q̇s ſi/
milis tibi⌋ q.d. nullus ⌊potens es dñe⌋ .ſ. in
ſignis ⁊ ꝓdigijs faciēdis ⌊⁊ veritas tua⌋ .i. tue
ꝓmiſſionis ⌊in circūitu tuo⌋ .i. in tota eccl'ia fi/
deliū relucet predicata ⁊ impleta ꝑ te chr̄m. ⌊Tu
dñaris ptāti maris⌋ Hoc ad lr̄am dicit. quia
ad dei imperiū mare fuit diuiſum ad tranſitū iſrl̄.
⌊motū autē fluctuū eius tu mitigas⌋ qꝛ tūc
aque facte ſunt quaſi murus ſolidus ex vtraqꝫ ꝑte
diuiſionis. Exod. xiiij. ⌊Tu humiliaſti ſic vul
neratū ſuꝑbum⌋ .i. Pharaonē ⁊ exercitū eius
ſummergendo ⌊in brachio virtutis tue diſꝑ/
ſiſti inimicos tuos⌋ .i. egyptios in aquis ſuffo/
cando. Myſtice aūt ꝑ ptātem maris ſignificatur
poteſtas hui᷒ ſeculi et principū eius tyrannoꝝ. qꝫ
cui ꝑ omnia chriſtus dñatur. ⁊ motuꝫ ꝑſecutionis
eius ipſe mitigauit ne ſuos ſeruos ex toto abſorbe
ret: ipſeqꝫ ſuperbū diabolū hūiliauit ɔterendo ei᷒
ptātem. ⁊ inimicos ſuos diſperſit. h̄ eſt. iudeos in/
credulos quos ꝑ Titū diſꝑſit captiuos ꝑ orbem.
Sequit̄. ⌊Tui ſunt celi ⁊ tua eſt terra⌋ q.d.
nō eſt mirandū ſi feciſti talia. qꝛ tu creaſti omnia. ⁊
ideo in tua ſunt ptāte om̄ia celeſtia ⁊ terreſtria. ſub
dit ⌊orbē terre et plenitudinē eius tu fun/
daſti: aquilonē ⁊ mare tu creaſti⌋. Patet.
⌊Thabor ⁊ hermon ī noīe tuo exultabūt⌋
Nota ꝙ Thabor eſt mons in galilea iuxta Naza
reth in q̄ chr̄s octo btītudines docuit. Et tandem
ibi tranſfigurat᷒ eſt. Hermon aūt eſt monticulus
in iudea iuxta iordanē in q̄ chriſt᷒ ð baptiſmo aſcē
dit cū ſpūſſanct᷒ in colūbe ſpecie ſuꝑ eū deſcēdit.
⁊ ſic eſt ſenſus. ꝙ thabor ⁊ hermon in noīe tuo exul
tabūt .i. exultatōis occaſionē dabunt fidelib᷒ ꝑ ef/
fectibus tue virtut̄ ⁊ myſterijs ibi oſtenſis ⌊tuuꝫ
brachiū cum potentia⌋ .ſ. eſt ſemꝑ ⁊ erit. q. di.
quecūqꝫ vis ſemꝑ potes oꝑari: Ideo orādo ſubdit.
⌊Firmet̄ man᷒ tua⌋ .ſ. ɔtra inimicos ⁊ pctōres
eos cū diabolo damnādo ⌊⁊ exaltetur dextera
tua⌋ .ſ. electos tuos ad dexterā collocādo. ⁊ in glo
ria ſublimādo qꝛ ⌊iuſticia ⁊ iudiciū ꝑparatio
ſedis tue⌋ .i. ad iuſte iudicādū ꝑparata eſt ſedes
tui iudicij vt eternaliter damnētur mali: ac ſaluen
tur iuſti ⁊ electi. ⌊Miſcdia ⁊ veritas ꝑcedent

faciem tuam⌋ quaſi di. anteqꝫ facias iudicium
finale precedent faciem tuam miſericordia qua pe
nitentibus dimittis peccata: ⁊ veritas ad implen
dum promiſſa de danda eis in preſenti gratia ⁊ in
futuro gloria ⌊beatus ppl's q̄ ſcit iubilatio/
nē⌋ id eſt beatus populus fidelis in ſpe eterne re/
tributionis qui nouit iubilationem .i. gaudium ð
tali dono habendum .ſ. de venia ⁊ gratia ⁊ gloria:
quia tales ⌊Domine in lumine vultus tui
ambulabunt⌋ id eſt in lumine vere cognitionis
tue per fidem ⁊ gratiam: quia quiſqꝫ per vultum
cognoſcit̄ ⁊c̄. ⌊⁊ in nomine tuo exultabūt to
ta die⌋ id eſt in chriſtiano nomine exultabunt to/
to tempore vite: quod nomen .ſ. chr̄ianitat̄: a chri
ſti nomine deriuatum eſt ⌊⁊ iuſticia tua exul/
tabuntur⌋ ſcꝫ in celeſti gloria. Et dicit in iuſticia
tua: quia dei iuſticia ſtatuit vt qui ſe humiliauerit
in vera penitentia/ exaltetur in gloria celeſti ⁊c̄.
⌊Quoniam gloria virtutis eorum tu es⌋
id eſt virtus eorum ad tuam gloriam ordinatur.
⌊et in beneplacito tuo exaltabitur cornu
noſtrum⌋ id eſt poteſtas vel fortitudo noſtra: q̄
peccata ſuperamus. Et ideo .ſ. ⌊Quia domini
eſt aſſumptio noſtra: et ſancti iſrael⌋ id eſt
ipſius iſrael ⌊regis noſtri⌋ hoc ē quia dominus
aſſumpſit carnem noſtram qui eſt ſanctificator iſ
rael ⁊ rex noſter. ⌊Tunc locutus es in viſio/
ne⌋ ſcilꝫ a tꝑe quo iſrl̄ elegiſti ad ſanctificandum
⌊ſanctis tuis⌋ .ſ. prophetis reuelando myſteria
chriſti ⌊⁊ dixiſti: poſui adiutorium in po/
tente⌋ id eſt poſui adiutorium hominum in po/
tente. hoc eſt chriſto qui eſt omnipotens/ vtpote dī
filius ⌊et exaltaui⌋ ſcꝫ ad dexteram meam ⌊ele
ctum⌋ ſcilꝫ chriſtum ⌊de plebe mea⌋ ſcilicꝫ iſ/
raelitica. ¶ Hic eſt notandum ꝙ ab hoc verſu p̄/
ſcripto propheta incipit loqui de regno dauid qð
deus promiſerat promouere ⁊ perpetuare: et ſic
littera huius pſalmi ab hinc loquitur de ip̄o Da/
uid rege: in quo deus poſuit adiutorium ſuum p̄/
potenter ipſum iuuando: et exaltauit eum in re/
gem. Sed quia regnum Dauid figura fuit regni
chriſti: in quo .ſ. chriſto. hec de Dauid ſcripta perfe
ctiſſime ſunt impleta: iuxta quod Luc. j. Dabit ei
dominus ſedem Dauid patris eius ⁊ regnabit in
domo iacob in eternum ⁊c̄. Idcirco iſta exponun/
tur de chriſto a doctoribus catholicis. Sequitur
⌊Inueni dauid⌋ id eſt chr̄m ð ſemine Dauid na
tum ⌊ſuū meū⌋ .i. mihi obedientem ⌊oleo ſctō
meo vnxi eū⌋ id eſt ſpūſancto vnxi eum pleniſſī
me ⁊ ſuꝑ omnes. ⌊Manus em̄ mea⌋ id eſt fili᷒
meus ꝑ quē omnia feci ꝑſonalr̄ vnit᷒ ⌊auxiliabi
tur ei⌋ .ſ. ad redimendū gen᷒ humanū ⌊⁊ brachi
um meū⌋ id eſt potentia mea ɔfortabit eum con
tra aduerſa. ⌊Nihil ꝓficiet inimic᷒⌋ .i. diabo/
lus ⌊ī eo⌋ .i. ɔ eū ⌊⁊ fili᷒ iniq̄tatis⌋ .i. Judas fi
li᷒ diaboli ⌊nō apponat nocere ei⌋ .i. n̄ addet:
licꝫ ſemel nocuit tradendo morti tamē poſtqꝫ re/

ſurrexit iam chꝛs non moꝛit̃ ⁊c̃. Et cõcidam a
facie ipiꝰ inimicos eiꝰ ⌋ſcꝫ iudeos ⌊⁊ odien/
tes eũ in fugam ↄuertam ⌋.i. demones q̇ fu/
giebãt ex hominibꝫ obſeſſis. Et veritas mea ⌋
ſcꝫ in p̃dicatione ⁊ doctrina ⌊⁊ miſcdia mea ⌋ſcꝫ
in ſanatione infirmoꝝ ⁊ remiſſione pctõꝛuꝫ ⌊cum
ip̃o ⌋ſcꝫ chꝛ̃o ⌊⁊ in nomĩe meo exaltabo coꝛ/
nu eiꝰ ⌋.i.foꝛtitudinem ꝟtutꝭ in faciendis mira/
culꝭ ad declarandum ⁊ exaltandũ ſuam deitatem ĩ
hominibꝫ. Et ponam in mari ⌋.i. in gentibus
mundi huius ⌊manũ eiꝰ ⌋.i.opa ꝟtutis eius vt
credant ⌊⁊ in fluminibꝫ ⌋.i.in p̃ncipibus: ſic̃ em̃
flumina currũt in mari: ſic p̃ncipes ⁊ cupidi homi
nes in amaritudinem huius ſeculi ꝑlabunt̃ ⌊de/
xteram eiꝰ ⌋id eſt potẽtiam chꝛ̃i ad ſubiugandũ
fidei ſue reges ⁊ impatoꝛes ⁊c̃. Ipſe inuocabit
me ⌋ſcꝫ dicens ⌊pr̃ meꝰ es tu deꝰ meꝰ ⁊ ſuſce/
ptoꝛ ſalutis mee ⌋ Pater inquam meꝰ ſm dei/
tatis equalitatem qua pr̃ gignit filium/ deꝰ meus
ſm hũanitatem/ ⁊ ſuſceptoꝛ ſalutis mee: qꝛ me ho
minẽ in te ſuſcepiſti ad ſalutem meam ⁊ totiꝰ gene
ris humani. Et ego primogenitũ ponam
illũ: excelſum pꝛe regibꝫ terre ⌋.i.ondã mun
do ꝙ ip̃e eſt vnigenitus meus rex regum ⁊c̃. In
eternum ſeruabo illi miſcdiam meam ⌋.ſ.
vt poteſtas ei data non ſit tempoꝛalis/ ſed eterna.
⌊⁊ teſtamentũ meum fidele ipſi ⌋id ẽ fidelꝛ
implebo quod ꝓmiſi illi/ ⁊ ꝑ eum patribus. Et
ponam in ſeclm ſecli ſemen eius ⌋.i. ſpũale
pplm .ſ.chꝛianum chꝛm imitantẽ q̇ i eternum du/
rabit in celo ⌊⁊ thꝛonũ eiꝰ ⌋.i. poteſtatem regiã
⌊ſic̃ dies celi ⌋.i.ꝑpetua claritate glia fulgenteꝫ.
Si autem dereliq̃rint filij eius ⌋id ẽ chꝛiani
in deo regenerati per chꝛiſti baptiſmum ⌊legem
meam ⌋id eſt euãgelicam contra eam peccando.
⌊⁊ in iudicijs meis ⌋ id eſt decretis/ pꝛeceptis
euangelicis ⌊non amblauerint. Si iuſtici/
as meas ꝓphanauerint ⌋ſcꝫ aliquo erroꝛe fal
ſitatis ⌊⁊ mandata mea non cuſtodierint ⌋
.ſ.in decalogo tradita. Uiſitabo in ꝟga iniq̇/
tates eoꝝ ⌋.i.afflictiõe tꝑali zelo patne coꝛrecti/
onis ⌊⁊ in ꝟberibꝫ pctã eoꝝ ⌋ſcꝫ vt ſe recogno/
ſcant ⁊ ↄuertant̃. Miſcdiam aũt meã ñ diſꝑ
gã ab eo ⌋.i.a chꝛ̃o ⁊ membꝛis ipius.hoc eſt a po
pulo chꝛ̃iano .ſ. qꝛ non exterminabo eos totaliter
vtendo auſteritate iudicis ⌊neqꝫ nocebo in ve
ritate mea ⌋acſi diceret Iſta mea coꝛrectio non
erit eis ad nocumentũ eterne damnationis/ ſꝫ ad
coꝛrectionẽ vt ſi penituerint compleat̃ in eis veri/
tas mee ꝓmiſſionis q̃ ꝓmiſi veniam penitẽtibꝫ ex
miſcdia mea. Neqꝫ ꝓphanabo teſtamentũ
meũ ⌋.i.pactum ꝓmiſſionis non violabo ⌊⁊ q̃ ꝓ/
cedunt de labijs meis ⌋.ſ.p̃nunciãdo ꝑ ꝓphe/
tas ⁊ aplos ⌊non faciã irrita ⌋.i.non euacuabo
Sed ſic̃ ꝓmiſi veniam penitẽtibꝫ pctõꝛibꝫ hãc im
plebo: auerſos ãt coꝛrigo. Semel iuraui i ſctõ
meo ⌋.i.ĩmutabilꝛ firmaui iuramẽta i ſctõ meo
hoc eſt.in me ſancto vel in ſanctitate mea.ſic̃ Gen̄.
xxij.dicitur. Per memetip̄m iuraui dicit dñs ⁊c̃.
⌊ſi dauid mentiar ⌋ Hic ly ſi accipitur negati/
ue ꝑ non.i.non mentiar ip̄i Dauid.hoc eſt chꝛiſto
⌊ſemen eius ⌋.ſ.ſpũale.hoc eſt. pplꝭ chꝛiſtianus.
in eternũ manebit. Et thꝛonus eius ⌋.i.pote/
ſtas chꝛ̃i ⌊ſicut ſol in ↄſpectu meo ⌋.i.in p̃ntia
mea ꝑpetua manens ⌊⁊ ſicut luna ꝑfecta ⌋id ẽ.
plena ⌊in eternũ ⌋ Hec dicit. qꝛ ſol ⁊ luna nõ de/
ficient coꝛruptiõe in eternũ ſic chꝛ̃i regnũ durabit.
⌊⁊ teſtis in celo fidelis ⌋.i. ip̃e chꝛiſtus q̇ nõ ſo
lum eſt rex ⁊ iudex ſed etiã teſtis veritatꝭ.ip̃e in ce/
lo.ſ. coꝛã pꝛe eſt fidelis teſtis ꝙ ip̃e redemit mũdũ
ꝓpter qḋ reſeruate ſunt cicatrices in chꝛiſti coꝛpoꝛe
ad teſtimoniũ veritatꝭ. Ipſe quoqꝫ eſt teſtꝭ fidelis
ꝙ deus impleuerit ⁊ implebit ꝓmiſſa de celeſti no/
ſtra remuneratõe. Tu ꝟo repuliſti ⌋ Hic iam
ſcriptura loquit̃ de coꝛꝑe chꝛ̃i myſtico.ſ.de eccl'ia ⁊
in ꝑſona apoſtoloꝝ ac filioꝝ primitiue eccleſie. Tu
vero.ſ.deus pater repuliſti.i.videris repuliſſe.ſ.ab
hac ꝓmiſſione ꝑmittendo chꝛiſtũ crucifigi ⌊⁊ de/
ſpexiſti ⌋.i.deſpectũ dediſti ⌊diſtuliſti chꝛiſtũ
tuũ ⌋.ſ.a gloꝛia tradendo ĩ manus inimicoꝝ. Ul
diſtuliſti credi ab hominibꝫ chꝛiſtũ tuũ Nam cum
viderunt eum tam infirma pati nõ crediderũt chꝛi
ſtum eſſe quẽ ſperabant foꝛe imoꝛtalem. Auerti
ſti teſtamentum ſerui tui ⌋id eſt. videris auer
tiſſe pactum chꝛiſti tui quo ꝓmiſeras nos ſecum
regnare ⌊ꝓphanaſti ⌋.i.ꝓphanari ꝑmiſiſti ⌊ĩ ter/
ra ſanctuariũ eius ⌋.i.eccleſiam chꝛiſti in terra
conſtitutam. Deſtruxiſti omnes ſepes eiꝰ ⌋
id eſt.deſtruxiſſe videris omnia verba legis ⁊ pꝛo/
phetarum vel pꝛelatos eccleſie ꝑmittendo occidi q̇
bus muniebatur contra hereticos ⁊ aduerſitates.
Poſuiſti firmamentum eius foꝛmidinẽ ⌋
.i.nos apoſtolos qui ſumus ſcꝫ firmamentuꝫ fidei
eccleſie: poſuiſti in foꝛmidinem ita vt in ſua captio
ne fugeremus pꝛe timoꝛe. Diripuerũt eum ⌋
.i.membꝛa eius dum eccleſie filios rapuerũt ad di
uerſas penas pꝛo fide chꝛiſti ⌊omnes tranſeun
tes viam ⌋ .i.omnes infideles tranſgreſſoꝛes vie
ſcꝫ diuine legis ⁊ iuſticie ⌊factus eſt oppꝛobꝛi/
um vicinis ſuis ⌋.i.iudeis ⁊ p̃ncipibꝫ ſacerdotũ
Exaltaſti dexterã depꝛimentiũ eũ ⌋.i.per/
ſecutoꝝ poteſtatẽ ↄtra chꝛiſtũ ⁊ eius eccleſiã .⁊ ſic
Letificaſti omnes inimicos eius. Auer/
tiſti adiutoꝛiũ gladij eius ⌋.i.verbi p̃dicatio/
nis eius cũ non ꝓficit in iudeis ſermo eius ⌊et nõ
es eis auxiliatus in bello ⌋.i.in cõflictu paſſi/
onis vel in tribulatione liberando tꝑaliter vel pꝛo
tegendo ne pateretur. Deduxiſti eum ab e/
mundatione ⌋ id eſt. deſtrui permiſiſti eius ec/
cleſiam vt per martyrium emundetur a peccatis.
vel deſtrui permiſiſti ab emũdatione. id eſt.a pu/
ritate fidei dum plurimi ſeducuntur ab hereticis
⁊ plures per toꝛmenta negant chꝛiſtum qui ante ꝑ
fidem veram fuerant mundati ⌊⁊ ſedem eius ⌋

.i.ſanctos chriſti in quibꝫ manet p̲ fidem ⌊in terra colliſiſti⌋ .ſ.p̲mittendo eos ſm corpus occidi in terra. Minoraſti dies tẽporis eius⌋ quia multi in iuuẽtute cũ adhuc poſſent plus viuere in terfecti ſunt ⁊c̃ ⌊perfudiſti eum confuſione⌋ ſcꝫ qñ ſubſannabãtur ⁊ irridebãtur a gentibꝫ in p̲ ſecutione. Tandem ſcriptura loq̃ns in p̲ſona eccleſie ſuccedentis apoſtolis ⁊ creſcentis dicit. Uſqꝫ quo domine auertis⌋ ſcꝫ oculos miſericordie tue a nobis ⌊in finem⌋ .i. tamdiu ⌊exardeſcit ſicut ignis ira tua⌋ id eſt. q̃ꝫdiu ſic te iratũ nob oſtendis dum puniri p̲mittis. Et dicit. ſicut ignis .ſ. qui purgat aurũ ⁊ cõſumit ligna. In quo ſignificatur ꝙ illa p̲ſecutio eccleſie purgauit electos: ſꝫ reprobos cõſumpſit ad damnationẽ. Memorare que mea ſubſtantia⌋ .i. ſubſiſtentia ſtabilis non eſt ex me cum homo ſit fragilis ad caſum. ⁊ iõ indigeo tua miſericordia ⌊nũquid em̃ vane cõſtituiſti omnes filios hominũ⌋ q.di.nõ. ſed ad beatitudinem eos creaſti ⁊ ſpem reſurrectionis. Ideoqꝫ ſi homini non aderit dei miſericordia ſine qua non poteſt p̲uenire ad beatitudinem. vane. i. fruſtra eſſet conſtitutus homo. quia ſm philoſophum fruſtra eſſe dicit̃ quod non attingit finẽ ſuũ Sicut medicina dicit̃ fruſtra ꝓpinata que non ſanat. Et licet quo ad hoc fruſtra eſſet homo. veruntamen non eſſet fruſtra. quia ꝙ mali damnant̃ iuſte: eſt ad gloriã dei ⁊ electoꝝ. Quis eſt homo qui viuet ⁊ nõ videbit mortem⌋ q.d. null⁹. quia omnes debent mori ⌊eruet animã ſuam de manu inferi⌋ q.di. nullus. ſ. ex ſeip̃o niſi per chriſtum liberat̃ de poteſtate inferni. Ubi ſunt miſericordie tue antique dñe⌋ ſcꝫ patribus olim diſpoſite in eo. ſ. ⌊ſicut iuraſti Dauid⌋ .ſ. p̲mittendo chriſtum de ſtirpe Dauid naſciturum. ⌊in veritate tua⌋ .i. in teip̃o qui es veritas iurãdo. ⁊ ſic ꝓpheta in perſona eccleſie orat. ꝙ deus miſericordiam ſuã nobis p̲ chriſtũ exhibendã oſtendat in ſaluando eccleſiã ⁊ conſeruando in p̲ſecutionibus. Memor eſto⌋ .ſ. ad retribuendum in celo ⌊domine opprobrij ſeruoꝝ tuorum⌋ id ẽ. ſeruis tuis illati ab infidelibus qδ ſcꝫ opprobrium ⌊continui in ſinu meo⌋ .i. patienter ſuſtinui in mente mea ⌊multarũ gentium⌋ .i. a multis gẽtibus infidelibus. Quod exprobrauerunt inimici tui domine⌋ .ſ. iudei ⁊ pagani ⌊quod exprobrauerũt cõmutationẽ chriſti tui⌋ id eſt. exprobrando dixerunt ꝙ in crucifixum hominẽ ⁊ mortuũ crederemus qui ſic cõmutatus eſt quaſi perijſſet cõmutando vitam ſuã in talẽ mortem turpiſſimã. q.d. Memor eſto ad vindicandũ de tali exprobratione vt cognoſcant ⁊ confiteantur om̃es ſicut ⁊ nos chriſtiani di. Benedict⁹ dominus⌋ .ſ. chriſtus Jeſus ⌊in eternũ⌋ ⁊ cõfirmat di. ⌊fiat fiat⌋ .i. Amen amen.

Pſalmus.lxxxix

DOmine refugium factus es nob. ⁊c̃. In h̃ pſalmo ꝓpha monet nos orare vt ad ſalutem eternã dirigamur p̲ chr̃m. Et vt in orõne mag̃ exaudiamur docet recolere diuiña bñficia: humano generi a p̃ncipio p̃ſtita. Uñ ꝓpha in p̲ſona fidel' ppl'i ad chr̃m loquit̃ dicens: Dñe refugiũ fact⁹ es nobis⌋ ſcꝫ chr̃ianis: qꝛ de⁹ eternus fact⁹ es temporal'r homo int̃ nos habitans: vt ad te refugiam⁹ ꝯ eſtum viciõꝝ ⁊ p̲ſecutionem hoſt̃ antiq̇ ad tutandũ ⌊a generatione⌋ ſcꝫ p̃ma iuſtoꝝ ⌊in generationẽ⌋ ſcꝫ nouiſſimã. h̃ eſt vſqꝫ in finem ſeculi. Priuſq̃ꝫ montes fierent / aut formaret̃ terra ⁊ orbis a ſecl'o ⁊ vſqꝫ in ſeculum tu es deus⌋ patꝫ Tu ergo deus q̇ factus es nobis refugium. Ne auertas hominẽ in hũilitatem⌋ id eſt in deiectione culpe: ne dimittas ſed libera: qꝛ ⌊⁊ dixiſti⌋ ſcꝫ p̲ ora ꝓphetaꝝ ⁊ ſanctoꝝ tuoꝝ ⌊cõuertimini filij hominũ⌋ ſcilꝫ a ſtatu culpe ad ſtatum gr̃e p̲ penitentiã. q.d. Tu ſem p̲ a p̃n° mundi pctõres ad penitentiam reuocaſti. Nam adam ⁊ euam poſt tranſgreſſionẽ ſtatim rep̃hendit de⁹ d. Adam vbi es ⁊ q̃ ſunt v̲ba ad pñiam p̲uocantis ſm Aug. Silr ⁊ cain occiſo abel / dixit: Ubi ẽ abel fr̃ tuus? Qm̃ mille anni añ oculos tuos tanq̃ꝫ dies heſterna q̃ p̃terijt⌋ q.d. Op⁹ ẽ domine ad te ꝯuerti citi⁹: qꝛ non poſſum⁹ ꝯfidere in longa vita: Qm̃ mille anni añ oculos. i. reſpectu eternitatis q̃ diuina cognitio menſurat̃ tanq̃ꝫ dies heſterna q̃ p̃terijt. i. tanq̃ꝫ p̃teritũ iam nil eſt. Sic oẽ tempus q̃ntũcũqꝫ longũ eternitati comp̲atũ q̃ſi nihil eſt. Et cuſtodia in nocte⌋ .i. vigilia in nocte: q̃ eſt q̃rta p̲s noct̃: triũ aut q̃ttuor horaꝝ tp̃e durãs ⁊ ſic in nihilũ reputanda ẽ p̲ ſua breuitate: quia qδ modicũ ẽ q̃ſi nihil reputat̃ / ſm ph̃m. Hoc eſt dicere ꝙ om̃e temp⁹ vite hominis ẽ ſic̃ dies p̃terita ⁊ vigilia vna noct̃ ⌊q̃ p̲ nihilo habent̃⌋ .i. hec q̃ nullius momenti quaſi nihil reputat̃ vtraqꝫ ⌊eorũ anni erunt⌋ id eſt hominum vita in annis pluribus p̲ nihilo eſſe videt̃ ob modicitatem. Mane ſicut herba tranſeat: mane floreat ⁊ trãſeat: veſpere decidat induret ⁊ areſcat⌋ q.d. Non ſolum eſt in nihilum reputanda hec duratio vite humane: ſed etiam mutabilis et in continuo tranſitu: ⁊ ibi non eſt confidendum de vita longa ſed ad penitentiam feſtinandum: quia mutatur vita hominis ſicut herba que in mane. id eſt in p̃ncipio eſt tenera. Sic ⁊ homo in puericia: que per mane qδ eſt p̃ncipium diei ſignificat̃: ſic̃ puericia eſt p̃ncipium vite hominis. Et ideo dicit: Mane id eſt puericia / ſicut herba tranſeat. i. cito tranſit ĩ aliã qualitatem vt herba tenera orto ſole cito mutatur a ſolis feruore. Mane floreat: ſcilicet flore iuuentutis / ſicut herba floret ante fructus: et tranſeat: id eſt mutatur cito in aliam etatem / vel qualitatem. Ueſpere: id eſt in fine vite ſiue in ſene-

crure. decidat.ſ.ꝑ mortē ſicut herba mane florens:
veſpere deſiccat᷑:induret:⁊ areſcat.ſic hō decidit in
morte.indureſcit in cadauer:⁊ areſcit in puluerem.
Que ideo nobis euenerūt **Quia defecimus in
ira tua** .i.in vindicta tua qua peccata primorū
parentum noſtroꝝ vindicas penis miſerie hui⁹ vi/
te **et in furore tuo** id eſt in tue iuſticie ſenten/
tia qua dixiſti omnes nos mori oportere **turba/
ti ſumus** .ſ.timore mortis. Et merito: quia **Po
ſuiſti iniquitatas nr̄as in conſpectu tuo**
ſcꝫ ad puniendū: ſicut iudex ponit coram ſe reū quē
vult punire **ſeculum noſtrū** id eſt decurſum
tempoꝝ noſtroꝝ in hoc ſeculo **in illuminatōe
vultus tui** id eſt in palam corā te: ſicut illud qđ
eſt in lumine: quia non poteſt te latere. **Quoniā
omnes dies noſtri defecerunt: ⁊ in ira tua
defecimus** Repetitio eſt eiuſdē ſententie ad ma
iorem expreſſionē. Uel ſic loquit᷑.q.d. Omnes dies
vite noſtre defecerunt: quia ſunt abbreuiate q̄ndo
hoīs dies in p̄mis.ſ.in ꝑadiſo erant eterni. Poſtea
in ira tua.i.in vltione peccatoꝝ noſtroꝝ defecim⁹:
ita ꝙ abbreuiati ſunt dies vite homīs vſqꝫ ad mil/
le vel citra annos (vt Mathuſalem ⁊ Adam vixe/
runt) Deinde ſexcentis quingentis tricentis annis
vt patet circa diluuij temp⁹ viuentib⁹. et tandē de/
creuit tempus vite vt ſequit᷑. **Anni noſtri ſicut
aranea meditabuntur** id eſt homīes in annis
noſtris viuentes meditabuntur ſicut aranea. hoc ē
inutilia facere. ſicut aranea ſemꝑ diſcurrit fragilē
telam contexere: ⁊ circa hoc multū occupat᷑ vt vileꝫ
capiat p̄dam.ſ.muſcam. ⁊ in hoc totam ſe euiſcerat
quam tamen facile amittit.ſ.leuis vēti impulſu vel
lapillo iniecto: ⁊ hmōi de cauſa. et ſic totum perdit
quod tanto ſtudio ꝑegit. Sic homīes meditantur
inania: vt diuitias ꝯgregare: domus edificare: que
de facili ⁊ ſalteꝫ in morte omnia ꝑdunt᷑ **dies an/
noꝝ noſtroꝝ in ipſis ſeptuaginta anni** .ſ.
durat de cōmuni curſu. **Si aūt in potentati/
bus** .i.aliquibus bene complexionatis **octogi/
ta anni** .ſ.durent in ſtatu cōuenienti **amplius**
id eſt vltra tempus ꝓcedendo erit **eorum labor
⁊ dolor** Quia ſenectus non eſt niſi q̄dam lāguor
Et eſt labor in operando: coꝙ viribus deficiēs non
poteſt facere vigoroſe q̄uod vellet ⁊c̄. Et dolor ali/
cuius īfirmitatis: puta tuſſis: paralyſis: febris ⁊ hu
iuſmodi. **Quoniam ſuꝑuenit māſuetudo**
ſcꝫ diuini iudicij contemperans ipſum a rigore **⁊
corripiemur** hoc eſt dicere: ꝙ diuina miſericor
dia ſuperuenit in hac punitione ire eius breuiantis
vitam noſtram vt ſcꝫ non totaliter deleret propter
peccatum: cum iuſte poſſet: ſed daret locum homi/
nibus vt corrūperent᷑ per penitentiam. Uel ſic itel/
ligitur ꝙ iſta grauitas ſenectutis ſuꝑuenit nobis
ex dei miſericordia: vt corripiamur ab inſolentijs
abſtinēdo. **Quis nouit poteſtatem ire tue**
id eſt vindicte quam exerces in iudicio in eos qui h̄
corrigi nolunt **et pre timore tuo iram tuam**
dinumerare ſcilicꝫ in tormentis futuris repro/
bos affligēdo: q.d. nullus ⁊c̄. **Dexteram tuam
ſic notam fac** Hic per dexteraꝫ intelligitur ⁊ ei
filius. per quem deus pater operatus eſt omniaꝫ
ſicut ſolent homīes per dexteram oꝑari ea que faci
unt. Et ſic eſt ſenſus: Filium tuum ſic notifica nob̄
vt poſſimus timere eius iuſtum iudicium ⁊ poten/
tiam noſſe **⁊ eruditos corde in ſapientia** .ſ.
fac nos illuſtrando: vt ſcꝫ per noticiā hmōi dextere
tue: hoc eſt filij tui: doceamur eius doctrina ⁊ exē/
plo contemnere terrena ⁊ appetere celeſtia. et ſic eri
mus eruditi corde in ſapientia vera: que eſt ď ſum/
mis ⁊ eternis rebus ⁊c̄. **Conuertere domine**
ſcilicet reſpiciēdo nos oculis tue miſericordie **vſ/
qꝫquo** Alia tranſlatio habet aliquantulū: ⁊ in idē
ſonat vſqꝫquo.i. aliquantulum. quaſi di. Dolorem
et laborem noſtre miſerie p̄ſentis vite aliquantulū
mitiga per chriſtum: ſpem futuroꝝ bonorum dan
do **⁊ deprecabilis eſto ſuper ſeruos tuos**
ſcꝫ preces eorum exaudiendo ⁊ deſiderium eorum
de aduentu chriſti implendo. **Repleti ſumus
mane miſericordia tua: exultauimus: et
delectati ſumus in oībus diebus noſtris**
Hic propheta oſtendit ſe exauditum quo ad ſtatuꝫ
futurū. Nam loquitur h̄ per modū preteriti de fu/
turo ꝓpter certitudinem: di. Repleti ſumus: exul/
tauimus: delectati ſumus. cum littera hebraica ha
beat: repleamur: exultemus: letemur ⁊c̄. Et per ma
ne ſm̄ Aug. intelligitur principium eternitatis cla
reſcens poſt iudiciū quando incipit dies in eternū
durare ſine nocte. et tunc replebimur miſericordia
tua. quia plenitudo dabitur omnis beatitudinis et
īmortalitatis ⁊ impaſſibilitatis. et exultabimus et
delectabimur in omnibus diebus ſine īterpolatiōe
noctis et ſine fine. **Letati ſumus pro diebus
antiquis quibus nos humiliaſti annis q̄/
bus vidimus mala** id eſt: letabimur in ꝑpetu/
um cum angelis pro humiliatiōe ⁊ tribulatiōe ma
loꝝ penalium que paſſi ſumus in diebus et annis
vite huius: ad horam videmus exꝑiendo. quoniaꝫ
mala huius vite per meritū patientie erunt nobis
cauſa perpetue leticie. **Reſpice ī ſeruos tuos
domine ⁊ in opera tua** .i. in nos qui ſum⁹ ſer/
ui tui obedientes ⁊ opera tue creationis. Uel aliter
⁊ melius. Reſpice in ſeruos tuos.ſ. apoſtolos ⁊ ſan
ctos tuos: vt ꝓpter eorum merita miſerearis noſtri.
Et in opera tua.ſ. reſpice.i. in opera redemptionis q̄
fecit chriſtus pro nobis **et dirige filios eoꝝ**
id eſt nos omnes imitatores chriſti ⁊ ſeruoꝝ tuorū
ſanctorum in fide ⁊ operib⁹ dirige ad ſalutem eter
nam. q.d. Propter merita ſanctorum ⁊ chriſti redē
ptoris noſtri: dirige nos ad ſalutem eternam. Et ad
ſenſum iſtum videtur legere eccleſia hos ℣. in Pre
cioſa poſt martyrilogium quo ſanctoꝝ merita ⁊ fe/
ſta narrant᷑. **Et ſit ſplendor domini dei no/
ſtri** id eſt claritas deitatis chriſti **ſuper nos**
ſcilicet illuminando mentes noſtras lumie gratie.

Gratia ꝗppe eſt quedam lux anime a deo immedi/
ate infuſa: vt Aug. li. de natura ⁊ gratia dicit. Ideo
dicitur ſplēdoꝛ dei noſtri. Et quia hec lux. ſ. gratia
non eſt naturalis ſed ſuꝑnaturalis: ideo dicit̄: ſuꝑ
nos ⁊c̄. Sequit̄ [⁊ opera manuū noſtrarum
dirige ſuꝑ nos] .ſ. vt per opera bona mereamur
vitam eternā. ꝗd etiam fit ſuꝑnaturaľr. quia vt dᷓ
apl'us. ij. Coꝛ. iij. Non ſumus ſufficientes cogitare
aliquid a nobis: ſed omnis noſtra ſufficiētia ex deo
eſt [et opus manuum noſtraꝝ dirige] Hic
non addit: ſuper nos. vt intelligatur ſimpliciter de
omni actu qui procedit a voluntate noſtra. Et ſic ē
ſenſus. Omnes actꝰ noſtros a voluntate noſtra im
peratos: dirige id eſt rege ſic vt recta via tendant in
vnum finem debitum qui eſt deus: et nō recurrerē
tur ad terrena vicia ⁊c̄.

Pſalmus.xc.

Qui habitat in ad

iutorio altiſſimi ⁊c̄. In hoc pſalmo ꝓphe
ta monet exemplo chr̄i tentatiōes ſuꝑare
deo adiuuante ⁊ ꝓtegēte: ⁊ ex hoc coronā gl'ie adq/
rere. Et de huius pſalmi virtuoſa efficacia ſm di/
ctum Caſſiod. patuit circa ꝑncipiū huius opis ca.
iiij. ſeptima rōne. Hinc etiā eccl'ia hūc pſalmū ꝗti/
die ad Cōpletoꝛiū legit idcirco: vt ſcȝ fideles virtute
huiꝰ pſalmi ꝑ angelos a timoꝛe nocturno cuſtodi/
ant̄. Vn̄ ſpūſſctūs dicit: Qui habitat in adiu/
toꝛio altiſſimi] .i. totam ſpem ponit ī deo adiu/
toꝛe [in ꝓtectione dei celi cōmoꝛabitur] ne
cadat in tentatione. Dicet dn̄o] .ſ. recognoſcēdo
hmōi ꝓtectōis bn̄ficium [ſuſceptoꝛ meꝰ es tu]
ſcȝ in grām ꝓtectionis [⁊ refugiū meū] .ſ. q͛a ad
te refugio a facie inimicoꝝ meoꝝ vicȝ demonū ⁊ ꝑ/
ſecutoꝝ [deus meꝰ ſperabo in eū] .ſ. de futu
ris bonis ab eo cōſeqndis. Qm̄ ipſe liberabit
me de laqueo venantiū et a verbo aſpero]
Laqueus venantiū: hoc eſt demonū: qui moꝛe ve/
natoꝝ capiunt animas: eſt ꝓſperitas mūdi in cupi
ditate ⁊ carnalitate ⁊ hmōi. Quia ſicut animal ca/
pitur in laqueo ꝑ aliq̄d bonū apparens: puta ꝑ eſcā
⁊ hmōi: ſic hoīes ꝑ ꝓſpera vel bona mōi apparētia.
Aſpera verba ſunt aduerſitates: puta ꝑſecutiones
verboꝝ detractionis ⁊ maledictionis: ac etiam cō/
tumeliarū in facto. ꝓpter quas vitādas ſolēt homi/
nes a via recta declinare. ſed electi ab iſtis liberan
tur a deo. Scapulis ſuis obumbrabit tibi]
Hic loquit̄ ſpūſſanctus ꝑ ꝓpheram vnicuiqȝ fideli
di. ꝙ tibi fideli in deo ſperanti: obumbrabit ip̄e de/
us. ſ. ꝯtra eſtum tentationū ⁊ vicioꝛum: ſcapulis ſu
is. hoc eſt virtute paterne ꝓtectiōis. ſicut pater ꝓte
gendo filium recipit eum ponendo ſub ſcapulis ſi/
ue brachijs vl' humeris. Et ħ myſtice per ſcapulas
ſignificatur paſſionis chriſti myſterium qui quaſi
ſuis humeris languoꝛes noſtros poꝛtauit ſuſtinen
do penam ꝓ nobis. Et ipſa chriſti paſſio obumbrat
nos refugiētes ad eius memoꝛiā ꝯtra oēm eſtū vi/
cioꝛum. Unde Bern̄. Nil tā efficax remediū cōtra
eſtum vicioꝝ q̄ȝ paſſionis chriſti memoꝛia. [⁊ ſub
pennis eius ſperabis] .ſ. ꝓtegi a captione de/
monum. ſicut pulli ꝓtegunt̄ ſub alis galline ne ra/
piantur ab accipitre. Myſtice Ale ⁊ penne ſignifi/
cant brachia cruciſ chr̄i expaſſa ⁊ eius myſteria ſub
quibꝫ ſꝑamus ꝓtegi. Scuto circūdabit te ve/
ritas eius] .i. fidei vere cognitio in chr̄o. q͛a ſicut
ſcutum ꝓtegit a iaculis inimici hominē: ſic deus ꝑ
veritatem fidei ꝓtegit ꝯtra iacula diaboli. iuxta il/
lud. j. Pe. v. Aduerſariꝰ veſter diabolus tanq̄ȝ leo
rugiens circūit querens quem devoꝛet: cui reſiſtite
foꝛtes in fide. ſ. chriſti. Sequit̄ [non timebis a
timoꝛe nocturno: a ſagitta volante in die:
a negocio ꝑambulante in tenebris: ab in/
curſu ⁊ demonio meridiano] Hec ꝟba obſcu
ra ſunt ⁊ varie a doctoꝛibꝫ exponunt̄. Sed meliꝰ et
clarius exponunt̄ ſm glo. ſ. ꝙ hi q̄ habitāt in adiu/
toꝛio altiſſimi nō timebunt ab aliquo genere tenta/
tionū. Sūt aūt quattuoꝛ genera tentationū q̄ deſi
gnant̄ in hoc paſſu. Unde glo. ſuꝑ hoc pſalmo dic̄
ſic. Diſtinguit ſcꝑtura q̄ttuoꝛ genera tentationū
que ſunt: Leuis ⁊ occulta: q̄ ſignat̄ per timoꝛem no
cturnū. Itē leuis ⁊ manifeſta: q̄ ꝑ ſagittā volātē in
die ſignatur. Grauis ⁊ occulta: q̄ ſignat̄ ꝑ negociū
ꝑambulans in tenebris: ac Grauis ⁊ aperta q̄ acci/
pitur ꝑ demoniū meridianū Hec glo. Pro q̄ luci/
dius nota ſm doc. ꝙ primū genus tentationum. ſ.
que eſt leuis ⁊ occulta ſignatur per timoꝛē noctur/
num: puta qn̄ quis tentat̄ occulta ꝑſecutiōe leui ad
inducendū in peccatum moꝛtale: vel ex ignoꝛantia:
talis tentatio dᷓ timoꝛ nocturnus. Timoꝛ q̇deȝ: q͛a
tendit ad caſum moꝛtalis peccati ⁊ gehenne. ⁊ tan/
to nocibilioꝛ ac ꝑ ꝯſeq̄ns timoꝛoſioꝛ eſt q̄nto igno/
ratur. Dicit̄ g̈ nocturnꝰ. quia non eſt tentatio aper
ta ſed occulta: ſicut ⁊ in tenebris noctis latens ꝑ ho/
minis ignoꝛantiā. Secundū genus eſt tentatio le
uis ⁊ manifeſta: ſicut fit in moleſtia a ꝓximis illa/
ta: vel in concupiſcentia ſenſuū exterioꝛū: que ſigni
ficat̄ per ſagittam volantē in die. q͛a vt ſagitta coꝛ
repēte ſauciat ⁊ ꝑturbat ī aꝑta iniuria illata: ſȝ cito
ꝑuolat Tertiū genꝰ ē tētatio grauis ⁊ occulta. vt qn̄
ſubdole ⁊ blande ſub ſpecie boni decipit inducēs in
graue malū: vt ſuaden̄. honeſtateȝ inducit in ma/
gnā ſuꝑbiam. Vel ſub ſpecie miſericoꝛdie inducit
in remiſſionem et negligentiam. Sub ſpecie iuſti/
cie in crudelitatem nimiam. vel ſub ſpecie veritatis
inducit in hereſim. et ſic de alijs Et hec ſignificatur
ꝑ negocium deambulans in tenebris propter palli/
ationem et occultum dolum ¶ Quartum genus
eſt tentatio grauis et manifeſta vt eſt hoſtil' perſecu
tio aꝑta. Et hoc ſcat̄ cū dᷓ ab icurſu. i. hoſtili ipetu:
⁊ demōio meridiano. Sic denoiat̄: q͛ ſic ī meridie